VIENYBĖ LIETUVNIKŲ.

Literaturos, mokslo ir polytikos sanvaitinis laikrasztis.

Nr. 22. Plymouth, Pa., 30 d. Gegužio (May) 1900 m. Metas XV.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Raszant apie permainymą adresso butinai reikia atsiųsti ir senąjį adress ą. Dėl norinczių pamatyti musų laikrasztį siunczíame vieną numerį dykai. Prenumerata turi buti isz virszaus apmokėta.

THE WEEKLY

Vienybe Lietuvniku"

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER" n PLYMOUTH, PA. Represents the nterest of more than 300,000 Lithuanians in the *United States. Subscribtion only Two Dollars per year.*

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE	$0.25
ONE INCH ONCE	$1.00
ONE INCH, ONE YEAR	$10.00

all communications must be addressed

J.J. Paukszťis & CO. Plymouth, Pa.,

The Printing Office of „Vienybe Lietuvniku" executes the cheapest, promptest and most correct printing in lithuanian language:

JOB PRINTING in all modern languages.

"Vienybe Lietuvniku"

Iszeina kożną Seredą, Plymouthe

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE....	$2,00
Į UŽMARĘ.....	$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų	$10,oo
Viena eilutė smulkiom raidėm	25c
Už colį vieną sykį garsinant	010c
Pajieszkojimai: už vieną sykį	50c.
Du sykius garsinant	75c.
Tris sykius [už vieną dolerį]	100c.

Pinigai kitaip nesisiunczia, kaip tik per MONEY ORDER, arba registravotose gromatose, ant szito antraszo:

J.J. Paukszťys & CO.
224 East Main Str.,
Plymouth, Pa.

SPAUSTUVE.

„Vienybes Lietuvninku"

224 E. Main Street, *PLYMOUTH, PA.*

Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos dėl draugysczių, apgarsinimai, tikietai, bilos, gromatos ir kiti visoki darbai. Darbas atliekamas greitai ir pigiai.

PARDUODA LAIVAKORTES

Ant visu kialiu geriausiu ir greicziausiu laivu

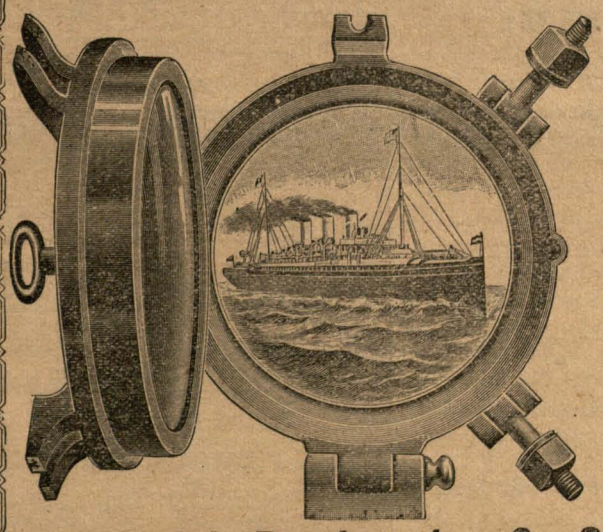

Siunczia piningus į visas svieto dalis greitai ir pigei. Norintis kad jo piningai siunczíami į tėvynę neprażutų ir ků greicziausiai nueitų tegul kreipiasi pas mumis

PO TOKIU ADRESU

J J. Pauksztis & Co.

(P. O Box 1018) 224 East Main str. PLYMOUTH, PA.

Lietuviszkas ir Lenkiszkas **Kromas** visokių szviežių tavorų. Taipogi pardůda szipkortes į visas dalis svieto, ant greicziausių ir drucziausių laivų. Iszmaino visokius piningus, o ir nusiunczia į užmarę, tiesiog į namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,
NANTICOKE, PA.

FRANK KOONS

Hotelis ir Restauracija

88 E. Market str.
Wilkes Barre, Pa.

{ Prieszais dypą
{ L. V. gelžkelio

Keleiviams geriause nakvvne.

PRZESZŁO 25 LAT
używają wszystkie narody świata
na
REUMATYZM,
NEURALGIĘ i podobne choroby,
wyrabiany na podstawie ścisłych
NIEMIECKICH
PRAW MEDYCZNYCH,
sławny Dr. RICHTERA
„KOTWICZNY"
PAIN EXPELLER.
NIE MA NIC LEPSZEGO! Prawdziwy tylko ma „KOTWICE" za markę ochronną
F. Ad. Richter & Co., 215 Pearl St., New York.
31 MEDALI ZŁOTYCH i innych
13 filii. Własne fabryki szkła.
25 CT. i 50 CT. Uznaje go i poleca:
najsławniejsi lekarze, właściciele składów arteczných duchowni i Inne znakomite osoby. Bliższe szczegóły u F. A. Richtera & Co.
215 Pearl St. N. Y.
DRA RICHTERA
KOTWICZNY STOMAKAL najlepszym środkiem na kolki niestrawność, choroby żołądka.

Daktarka.
Johanna Želviene.

Vienintėlė lietuviszka daktarka gydo visokias ligas. Offisas ir gyvenimas: ant kampo Centre Ave. ir Church ulyczių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nů 7 iki 9 ryto,
a idarytas { nů 12 iki 1 po piet,
nů 6 iki 8 vakaro.

Měsinyczía
Adomo Adžgaucko,

Užlaiko kasdien szviežią mėsą, kiaulieną, verszieną, jautieną, avinczieną, kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių galima gauti dideliam pasirinkime.

teiposgi užlaikau miltų, cukriaus, kavos, arbatos, žuvų, silkių, surio ir visko kas tik yra reikalinga žmogui dėl maisto ir už pigesnę prekę nei kaip pas kitus visi pas **Ad. Adžgaucka**

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Max Kobre

Successor to

KOBRE & HERSCHMANN

Litewski i Polski **BANK**

40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

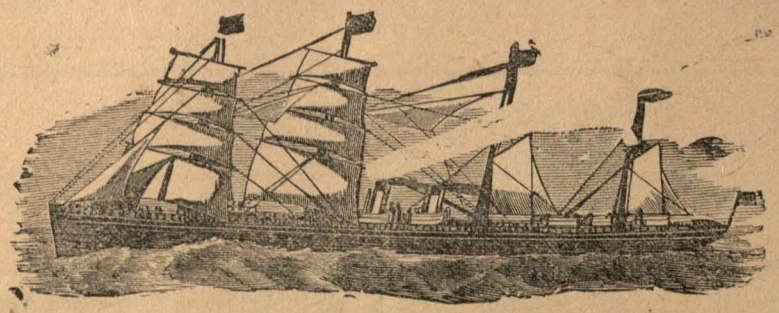

Prieteliai! dûdu jums žinią, kad mes pardûdam Szifkortes ant visų greicziausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziame pinigus, kuriûs jusų prieteliai gauna į *15* dienų. *M*usų kantoroje galite susi sznekėti lietuviszkai ir lenkiszkai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 25 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardûdame tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

KANTORAI *M*USŲ EUROPOJE YRA TOKI

31 Admiralitatstrasse Hamburg. 46 Heerdenthorsteinweg Bremen.

20 *M*aaskade Rotterdam.

LINKSMAM NAME MUZIKA VIS YRA

Už $500 PIANO ARBA $250 VARGONUS daugelis žmonių negal nusipirkti nėi moka ant jų grajyti. HOME *M*USIC Box užima jų vietą ir dėlei pigumo gali ir vargingiausis žmogus nusipirkti. Grajija taja muzika net sunkiausias kompozicijas. Kompozicijos yra iszdirbtos ant plieninių volelių, kurie turi plieninius dantis, o ne kokius popierinius arba kitokius. Turi meilų balsą ir nudûda kaip vargonai. Grajija visas dainas, kurios palinksmina senus ir serganczius. Bovija visą draugystę gražiausiais valcais, polkomis, kadriliais ir t. t. Pagelbsti dainavimui visų populiariszkų dainų. Linksma bova vaikams. Ji grajija per *1000* visokių kompozicijų. Yra tai apdyvytinas iszradimas. Tukstanczius paliudijimų turime nû užganėdintų pirkėjų. „Teip daug visai nesitikėjome" sako jie. Tai yra tikrai pigi muzika. Su viskûm sveria *16* svarų. KASZTUOJA TIKTAI $6,00 gražioje skrynutėje su kompozicijoms. Nusiusim jums gaaę $3,00 per Expresą. Agentai gerai užpelno. Greitai parsidûda. Atsiuskite už 2 ct. markę dėl kataliogo ir tt.

STANDARD Mfg. Co., 45 Vesey St., New York; P. O. Box 2853. dept. 64

SEND NO MONEY

WITH YOUR ORDER, cut this ad. out and send to us and we will send you OUR HIGH GRADE DROP CABINET BURDICK SEWING MACHINE by freight, C. O. D. subject to examination. You can examine it at your nearest freight depot and if found perfectly satisfactory, exactly as represented, equal to machines others sell as high as $60.00, and THE GREATEST BARGAIN YOU EVER HEARD OF, pay your freight agent our Special Offer Price $15.50 and freight charges. Machine weighs 120 pounds and the freight will average 75 cents for each 500 miles. GIVE IT THREE MONTHS' TRIAL in your own home, and we will return your $15.50 any day you are not satisfied. We sell different makes and grades of Sewing Machines at $8.50, $10.00, $11.00, $12.00 and up, all fully described in our Free Sewing Machine Catalogue, but $15.50 for this DROP DESK CABINET BURDICK is the greatest value ever offered by any house.

This illustration shows the machine open, ready for use.

BEWARE OF IMITATIONS by unknown concerns who copy our advertisements, offering unknown machines under various names, with various inducements. Write some friend in Chicago and learn who are reliable and who are not.

THE BURDICK has every MODERN IMPROVEMENT, EVERY GOOD POINT OF EVERY HIGH GRADE MACHINE MADE, WITH THE DEFECTS OF NONE. Made by the best makers in America, from the best material money can buy.

This shows the machine closed to be used as a center table, stand or desk.

SOLID QUARTER SAWED OAK DROP DESK CABINET, piano polished. One illustration shows machine closed (head dropping from sight) to be used as a center table, stand or desk, the other open with full length table and head in place for sewing. 4 fancy drawers, latest 1900 skeleton frame, carved, paneled, embossed and decorated cabinet finish, finest nickel drawer pulls, rests on four casters, adjustable treadle, genuine Smyth iron stand. Finest large High Arm head, positive four motion feed, self threading vibrating shuttle, automatic bobbin winder, adjustable bearings, patent tension liberator, improved loose wheel, adjustable pressure foot, improved shuttle carrier, patent needle bar, patent dress guard, head is handsomely decorated and ornamented and beautifully nickel trimmed. GUARANTEED the lightest running, most durable and nearest noiseless machine made. Every known attachment is furnished and our Free Instruction Book tells just how anyone can run it and do either plain or any kind of fancy work. A 20-Years' Binding Guarantee is sent with every machine. IT COSTS YOU NOTHING to see and examine this machine, compare it with those your storekeeper sells at $40.00 to $60.00, and then if convinced that you are saving $25,00 to $40.00, pay your freight agent the $15.50. WE TO RETURN YOUR $15.50 if at any time within three months you say you are not satisfied. ORDER TO-DAY. DON'T DELAY. (Sears, Roebuck & Co. are thoroughly reliable.—Editor.)

Address, SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.) Chicago, Ill.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuviszkas **BRAVORAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinė-Amerikos, kuriame iszdirba geriause ALŲ PORTERĮ ir ELIŲ.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geraant truputį užsilinksmini bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė proszkų.

Todėlgi perkantiejie ir pardavėjai (karcziamnįkai) visados reikalaukite Lietuviszko laus: — viena jog yra geriausis alus, o antra teip darydami suszelpsite aavo Vientauczius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN'A.

SEND US ONE DOLLAR

Cut this ad. out and send to us with $1.00, and we will send you this NEW IMPROVED PARLOR GEM ORGAN, by freight C. O. D., subject to examination. You can examine it at your nearest freight depot, and if you find it exactly as represented, the greatest value you ever saw and far better than organs advertised by others at more money, pay the freight agent OUR PRICE $35.50, less the $1.00 deposit, or $34.50 and freight charges. THE PARLOR GEM is one of the most DURABLE AND SWEETEST TONED instruments ever made. From the illustration shown, which is engraved direct from a photograph you can form some idea of its beautiful appearance. Made from solid quarter sawed oak or walnut as desired, perforated key slip, full panel body, beautiful marquetry design panels and many other handsome decorations and ornaments, making it the VERY LATEST STYLE. THE PARLOR GEM is 6 feet high, 42 inches long, 23 inches wide and weighs 350 pounds. Contains 5 octaves, 11 stops, as follows: Diapason, Principal, Dulciana, Melodia, Celeste, Cremona, Bass Coupler, Treble Coupler, Diapason Forte and Vox Humana; 2 Octave Couplers, 1 Tone Swell, 1 Grand Organ Swell, 4 Sets of Orchestral Toned Resonatory Pipe Quality Reeds, 1 Set of 37 Pure Sweet Melodia Reeds, 1 Set of 37 Charmingly Brilliant Celeste Reeds, 1 Set of 24 Rich Mellow Smooth Diapason Reeds, 1 Set of Pleasing Soft Melodious Principal Reeds. THE PARLOR GEM action consists of the Celebrated Newell Reeds, which are only used in the highest grade instruments; fitted with Hammond Couplers and Vox Humana, also best Dolge felts, leathers, etc., bellows of the best rubber cloth, 3-ply bellows stock and finest leather in valves. THE PARLOR GEM is furnished with a 10x14 beveled plate French mirror, nickel plated pedal frames, and every modern improvement. We furnish free a handsome organ stool and the best organ instruction book published.

GUARANTEED 25 YEARS. With every PARLOR GEM ORGAN we issue a written binding 25-year guarantee, by the terms and conditions of which if any part gives out we repair it free of charge. Try it one month and we will refund your money if you are not perfectly satisfied. 500 of these organs will be sold at $35.50. ORDER AT ONCE. DON'T DELAY.

OUR RELIABILITY IS ESTABLISHED If you have not dealt with us ask your neighbor about us, write the publisher of this paper or Metropolitan National Bank, or Corn Nat. Bank, of Chicago; or German Exchange Bank, New York; or any railroad or express company in Chicago. We have a capital of over $700,000.00, occupy entire one of the largest business blocks in Chicago, and employ nearly 2,000 people in our own building. WE SELL ORGANS AT $22.00 and up; PIANOS, $115.00 and up; also everything in musical instruments at lowest wholesale prices. Write for free special organ, piano and musical instrument catalogue. Address, (Sears, Roebuck & Co. are thoroughly reliable.—Editor.)

SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.), Fulton, Desplaines and Wayman Sts., CHICAGO, ILL.

Visokias knygas,

lietuviszkas, taip dvasiszkas kaipo ir moksliszkas, taipgi ir laikraszczius; kaipo tai: „Varpą", Ukininką" ir „Tėvynės Sargą", visus tris kartu imant ant 1900 m. gaunama už $3 dol. Katalogą knygų ir laikraszczius ant pažiuros prisiunczių dovanai. Užpraszant knygas arba laikraszczius, reikia sykiu ir piningus prisiusti. *Jurgis Lapinas*

Tilžėje — Tilsit

Ostpr. Germany.

Kasnori gero tavoro gauti ir skanaus gėrymo ragaut. tegu atsilanko pas **Joną Žukaucką**

Pl mouth, Pa.

BRAVORAS.

(*CITY BREWERY CO.*)

Kuriame iszdirba skaniausią, geriausią ir sveikiausią ALŲ ELIŲ ir PORTERĮ

Po No 600 iki 612 Pearl str.

ELIZABETH N. J

PETER BREIDT

Locninįkas.

AGENTAS

assekuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ nû ugnies

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

PERŽVALGA.

— Pittston, Pa., praėjusį nedėldienį turėjo buti prakalbos vardan draugystės „Lietuvos Dukterų", kaip buvo garsinta laikraszcziuose. Vienok nebuvo! Visi Pittstono lietuviai ruoszėsi ant pasiklausymo prakalbų vyrai, moters ir merginos, kad net gatvė buvo užsigrudusi. Prakalbų nebuvo ir dėlko? Prakalbas rengė „Lietuvos Dukterų" draugystė, kalbėtojai buvo užkviesti Dr. Szliupas, Dr. Baceviczius, daktarienė Szlupienė, p. Astramskas „Tėvynės" redaktorius ir Mikolainis „Vienybės" redaktorius ir dar kiti. Tai-gi kaip klausytojų teip ir kalbėtojų buvo daug, bet be pasekmės. Kn. Szedvydis matydamas isz kalno, kad lietuviai isz jo pamokslų juokiasi o ant prakalbų ploja delnais, pasiryžo prakalbas sugaiszinti, kas sziuomi kartu jam ir nusisekė. Kunigas paliepė miesto majorui, kad tasai atsiųstu policiją ir iszvarytu susirinkusius isz salės Armory Hall ir užrakintu duris, ką policijantai ir padarė. Kun. Szedvydis paliepdamas majorui nedaleisti susirinkimo, praneszė, kad tasai susirinkimas gali pasibaigti musztynėmis. Taigi aiszkiai matyt kad kun. tokias musztynes rengė! Policija iszvarė žmones isz salės ant 6:40 valandos ir paskui pas duris ant gatvės stovėjo lyg iszvakarų, kad jai atsitraukus žmonės neitu salėn.

Nusisekus kun. Szedvydžiui, panedėlyje jisai paraszė laiszką majorui padėkavodamas už paklusnumą kad nedaleido susirinkimo nulaikyti. Szitoks begėdiszkas kunigo pasielgimas rodo jo despotizmą ir sulaužymą visuomeniszkų žmonių tiesų, už ką turi but patrauktas į sudą, o sudas žinos ką su tokiu laužytoju tiesų, gvarantuotu konstitucija, padaryti. Niekur negirdėta, kad kas užgintu arba stengtusi užginti susirinkimus publiszkus, kur apkalbami draugijos reikalai! Pittstono lietuviai neturi szito dovanai praleisti ir pamokinti per sudą tą „caruką" kaip reik guodoti žmonių tiesas! Policijantai iszvarė susirinkusius isz svetainės ir uždarė duris, policijantus pasiųsti turi galę tiktai majoras, o kas to viso reikalavo, tai kunigas! Sudas atras kamuolį ir parodįs, kad czion ne „carukai" valdo szalį, bet visi turi pildyti konstitucijos tiesas, net ir pats prezidentas. Jeigu szitas bus praleista kunigui, tai to paties galime lukėti ir kitose vietose, nuo musų brolių, tautieczių kunigėlių. Nors „carukų" ir yra, vienok czion ne Maskolija!

— P. J. Vieraitis pranesza, kad Gegužio 13 d. susitvėrė lietuviszkas Kliubas Worcester, Mass. prie kurio prisiraszė 24 sąnariai.

— Philadelphios lietuviai davė szaunei uždirbti policijai. Apie $740,oo net. Sztai kaip buvo: Gegužio 20 dieną kunigas užsakė bažnyczioje, kad parapijos giedoriai leis dėl savo naudos ant iszlaimėjimo gitarą name lietuviszko kliubo, subatoje 26 d. Gegužio, prieg tam dar ir tautiszkų dainų padainuos. Teip ir buvo: Dainavo, rito kaulukus, kuriam laimėti gitarą ir gėrė. Apie 11 val. naktyje užplaukė policija ir užstojo visas duris: ėmė visus, kurie tik buvo kliube be skirtumo. Prikrovus patrolvežimius ir tujų stokuojant, kitus pėsczius nusivarė į lakopą. Sudžia pakajaus net iki 10 valandai ant rytojaus darė provas ir ėmė pinigus. Policijantai pasielgė visai nesimpatiszkai su aresztantais, kuriam nutvėrė kur, tai kaip vanago nagais. Sakoma, kad kaimynai apskundė kliubą, buk per naktis rėkauja, trankosi, langus kaimynų iszmusza, o ant kiemo esanti didžiause neczystata. — Kad nors pusę tiek butų paaukavę ant kaukintinių, tai butų vyrai buvę!

— „Lietuva" pranesza, kad Springfield, Ill. tapo užtvirtinta lietuviszka kooperatyviszka draugystė su $2000 kapitalo. Įkurtojais draugystės yra V. Kreivėnas, M. Dervinis ir J. Urbas.

— Plymouth'e praėjusę subatą buvo didelė kalnakasių paroda. Žmonių parodoje ėjo apie 2,500. Lietuviai, lenkai ir slovakai virszino anglus parodoje. Paskiaus miszke, piknyko vietoje, buvo prakalbos angliszkoi, lietuviszkoi, lenkiszkoi ir slavakiszkoje kalbose.

— Visiems lietuviams „Vienybės" redakcija linki linksmų szvenczių Sekmėnių.

Isz Lietuvos.

1895 m. Rugpjuczio mėnesij lietuviai Surviliszkio valsczіaus, Kauno apygardės (pavieto), Krakinavos valsczіaus, Panevėžio apygardės, o paskiaus daugumas valsczių visos Lietuvos, kaip girdėt, padavė praszymus pas ciesorių Mikalojų II, pirmiausiai iszreikszdami savo tikriausius (?) padoniszkus jausmus, primindami, kad melsis prie Vieszpaties už jį ir už jo szeimyną, toliaus visaip nurodė ant savo varginго gyvenimo, neturint nei žodelio spaudinto, kaip nė viena isz daugybės tautų, jo ciesorystei gyvenanczių, ir praszė pavelijimo spaudinti lietuviszkas knygas lotyniszkomis raidėmis.

Nežinau kaip kiti valsczіai, o Surviliszkio pabaigoje tų pat metų apturėjo isz ciesoriszkos kanceliarijos tokį atsakymą: „Praszymą sodieczių Surviliszkio valsczіaus Jo Ciesoriszka Didybė teikėsi priimti ir pagal rezoliuciją, praszymas likosi perduotas P. Ministrui Vidurinių dalykų dėl nusprendimo etc."

Pereituos 1899 m. daugumas valsczių gavo nuo ministro per policiją apgarsinimus, kad „ministras jų (valsczionių) praszymų negalėjo bei nerado galimu paduoti J. M. Ciesoriui", ir valsczionys ant anų apgarsinimų turėjo vėl iki vienam pasiraszyti, kurie buvo pasiraszę ant praszymų. Isz to iszeina, kad iszėmus Surviliszkio, praszymai kitų isz kokios tai priežasties pirm papuolė į rankas ministro, kurs nerado reikalingu (bei galimu) perstatyti juos ciesoriui. Surviliszkiai-gi iki sziol neturi jokio kito apgarsinimo, kaip tik augsczіau minėtą isz ciesoriszkos kanceliarijos. Tie valsczіai, kuriems pereitus metus policija apgarsino ministro rezoliuciją, daugumas nusiminusių yra, nes policija, kaip visados, nepasakė aiszkiai, tik prasitarė: „jums nedaleista" su daug reiszkiancziais mikcziojimais.

Nuo tų 1895 m. lietuviai augsczіaus minėtų dviejų valsczių mėgino daug sykių kreiptis prie pp. redaktorių rusiszkų laikraszczių, bet žinoma, daugiausiai veltui. Iszimant garbingą kunigaiksztį Uchtomskį, redaktorių „St. Pet. Viedomosti", kurs nesykį priėmė straipsnius apie lietuvius, nė viens lietuvių neužtarė. Pagaliaus ir kun. Uchtomski, gavęs daugelį negražių iszmėtinėjimų, ypacz nuo „Moskov. Vied.", mostelėjo su ranka.

Jeigu lietuviszka visuomenė norėtų žinoti apie ką minėti lietuviai raszinėjo į rusiszkus laikraszczius, asz akvatniai prisiųsczіau visas nuoraszas (kopijas) tų straipsnių, kurių cenzura nedaleido talpinti, kaipo ir paduotą praszymą, nes reikėtu svietui žinoti musų tautos rauda. Žinoma, yra musų brolių, kurie galėtu iszleidinėt nors rusiszką laikrasztį, kaip antai žydai. Pažiurėkit kiek dabar yra redaktorių ir iszduotojų rusiszkų laikraszczių žydų, o jie tuom ne tik randa

kąsni duonos, bet neapmokamą naudą atnesza savo tautai. Jie atranda tiek medegos, kad kožnam numerij vis szį tą rasi apie žydus, ir nė maž ne turi reikalo talpinti, ko cenzura nevelija. Pažvelgkite, kaip dabar rusiszki inteligentai apie juos atsiliepia, o kas juos teip iszkėlė kad ne spaustuvės!

Pereitą metą trys valsczіai, Surviliszkio, Krakinavos ir Skemių, padavė draugiszką praszymą Kauno gubernatoriui, iszreikszdami apie spaudos reikalą, ir praszė, kad jis iszsirupintų jiems daleidimą spaudos. Žemiaus jie pridėjo latviszką kalendorių, spaudintą lietuviszkomis raidėmis Rygoje, Steinbergo spaustuvėje, ir praszė daleisti nors tokį kalendorių atspaudinti, nes jo raidės, o ir daugumą žodžių yra lietuviams suprantama. Vasario mėnesije atėjo apgarsinimas per policiją, kad kožnas, kurs buvo pasiraszęs ant ano praszymo, tur įmokėti į „kaznaczeistvą" po dvi gerbavas markes (1 r. 60 k.) Iszpradžių svietelis jau buvo pradėjęs rinkti pinigus, nes buvo apgarsinta, kad be pinigų jų praszymas gulėsęs ant vietos. Žmonės klausinėjo rodos, ką jiems daryti, bet gudruoliai ir tuli kunigai tik mundriai pasijuokė isz tų nabagų. Tuojaus po padavimo ano praszymo asz, bijodamas, kad jis nedingtų tarp popierų gubernatoriaus kanceliarijoi, ir kad žmonės greicziaus gautų atsakymą, iszmeldžiau redaktoriaus „Pribalt. Listki", kad apie padavimą praszymo praneszту savo laikrasztij, kas ir buvo iszpildyta. Toliaus tają žinią perspaudino ir tuli lenkiszki laikraszcziai. Galop, kada atėjo reikalavimai gerbavų markių nuo kožno pasirasziusio ant praszymo, asz vėl kreipiausi prie to redaktoriaus. Jis mano straipsnį priėmė, bet paskui prisiuntė jį atgal pervilktą „raudonu kryžium" — cenzura nedaleido jo publikuoti. Toliaus dasižinojau, kad rėdystėmis užginta kelti kokius nebuk klausimus apie lietuviszkus reikalus. Kodėl? Dėlko? Žinoma, man szirdį susopo.

— Ot-sako-lietuviszka inteligencija nekompetentiszka nė ant tiek, kad su jaja dalintis mislimis.

Tas, ką man teip kalbėjo, pamatęs, kad asz nugręžiau nuo jo akis, pridurė:

— Praszom nepykti, bet peržvelgkit visus lietuviszkus laikraszczius iszleidžiamus Prusuose, o ar rasite nors vieną, kuriame netilptu piemeniszkos blevyzgos netik ant gubernatorių, bei ministerių, bet ir ant paties J. M. Ciesoriaus (!!!) Na, ar su tokiais lietuviais galima sutikti?

Asz nukreipiau, kad tai Prusų Lietuviai redagavoja tuosius laikraszczius, o ne musiszkiai.

— E-e!-sako-kiek gromatų yra perimta isz Rossijos skrendžianczių į Prusus, isz visų galima matyti pagal raszta ir turinį, kad jų raszėjai yra baigę dar augsztesnes mokslaines, etc.

Asz czia neb'pridursiu nieko, nes nevisai neteisingai tas pon's nuskriaudė mus inteligenciją. Pažįstu bent keletą inteligentų, baigusių augsztesnius mokslus ir nuduodanczių didelius patrijotus. Prie tulų isz jų kreipėsi anie valsczionys, kad sustatytų nors praszymus, bet tie szviesiejie vyrai atsakė varguoliams su rustybe:

— Musų kompetencija nevelija mums tokius niekus raszinėti.

Komentoriai czia tiesus, bet Dievė gelbėk, kad lietuviszki tėveliai augintų tik tokius inteligentus, kurie savo broliams nenor nė jokio kelio parodyt, bei apie jų skriaudas raszyti.

J. Starkas.

(Isz „Vilties".)

Politiszkos žinios

Amerika. Amerikoniszkų urėdninkų vagystės ne tik ant Kubos pasirodė, bet ir ant Porto Rico salos, kur jau atrasta pavogta $30,000. Toks pasielgimas amerikoniszkų urėdninkų visatinai suterszė republikoniszkus — imperialistiszkus mierius.

Tąsynės republikonų su demokratais valstijoi Kentucky veik pasibaigs, nes tiesa vis yra demokratų pusėje, ir nenusileidžiant republikonams, gal tas negerai atsiliepti ant rinkimų prezidento republikono rudenyje. Tuli republikoniszki urėdninkai pasitraukė užleisdami demokratus.

Pilipinuose karė tęsesi po senovei ir susimuszimai su amerikonais atsitinka vis tankiaus. Pilipiniecziai pradėjo užpuldinėti ant laivų, kurie gabena pakrantėmis amerikonams maistą ir kariszkas reikmenis. Ant laivo El Cano, visi jurininkai buvo pilipiniecziai apart apicierų, kurius iszmuszę visą grobį atidavė saviemsiems. Dabar isz Manilos niekas nenor isz laivininkų pakrancziais plaukioti, bijodami pilipinieczių užpuolimo, ir reikalauja kareivių sargybai, ko amerikonai negal suteikti; apsigynimui kapitonams atidavė tik revolverius, kuriuos pirmiaus buvo atėmę. Dėlei pilipinieczių užpuolimo pakraszcziais visa pirklyba sustojo. Patsai Aguinaldo vėl su dideliu pulku kareivių yra sziaurrytinėje salos Luzon dalyje. Amerikonai buvo praneszę, kad praėjusę sanvaitę užmuszę į 500 pilipinieczių, vienok Prancuzijos laikraszcziai tvirtina, kad pas Catubig pilipiniecziai užmuszė 500 amerikonų.

Pietinė Afrika. Gen. Roberto pajiegos nuo 50,000 kareivių ir 150 kanuolių jau persikėlė per upę Vaal be jokio nuokriczio arba burų pasipriesziniimo ir esti per 51 mylę nuo Johannesburgo o 77 myles nuo Pretorijos. Burai žadėję ant upės Vaal kranto laikytis, pasitraukė į kalnus Gats Rand, nuo kurių musz anglus tarpkalnėse. Bet ar burai priesz tokias Roberto pajiegas atsilaikys, vos galima spėti. Į Johannesburgą yra atgabenta 160,000 skrynių dinamito, kuris tapsęs į kasyklas sugabentas ir atėjus anglams į miestą su elektriszkomis baterijoms uždegtas. Ar anglai teip aklai eis į miestą, kad paskui iszlėktu į padanges, nežine. Pretorijoi burai drutinasi kiek galėdami; žusę kovoje o nepasiduosenti anglams. Anglų kariauna jau susivienyjo su majoru Powel isz Mafeking, kuri tapė iszkelta Portugaliszkoje valdyboje Beira ir jau apėjo aplinkui Transvaalių isz sziaurinės pusės. Bulleris teip-gi yra užėmęs svarbiausią vietą Laing's Nek ant Transvaaliaus rubežiaus ir laike 10 dienų gali jau susivienyti su Roberto pajiegoms Johannesburge.

Burams pasisekė tik majorą Bethune pamuszti pas Vryeid, ant Nataliaus ir Transvaaliaus rubežiaus; 100 raitų anglų buvo iszjoję apžvalgyti, ar nėra kur burų, ir jiems atsitraukus nuo stiprumos apsupo burai ir 66 užmuszė o kiti pabėgo. Paskiaus vėl burai užėmę Heilbron, Oranijoi, kur galės perkirsti gelžkelį ir gaiszinti susineszimą Roberto su Kapstadtu. Tokiu budu butu burų pulkas užpakalyje Roberto pajiegų ir jis turėtu vėl kokia 30,000 kariaunos grąžinti atgal nustumimui burų, kaip turėjo daryti pas Wepener. Pietrytinėje Oranijos dalyje burai užėmę vėl Kuruman ir Daniels Kuil. Vienok kiek tame teisybės, negalima žinoti, nes teip maži burų pulkeliai vargei bus teip toli nuo savo stiprumos atsiskyrę. Greicziausiai gali buti vietiniai pasikėlėlei, užpuolan-

ti ant mažų pajiegų anglų, kurių sugavo 150 Ficksburge, teip-gi pietrytinėje Oranijos dalyje, parubežėje Basuto žemės.

Burams yra priskaitoma nesusipratimas varu paimti apgultuosius miestus Ladysmith, Kimberley ir Mafeking. Nors tuomi nebutu galutinai dar pergalėję anglus, vienok butu patraukę prie maisztų Nataliaus ir Kapo kolionijos olandiszkos kilmės gyventojus ir tuomi padidinę savo pajiegas ant antra tiek, nes rudenyje buvo veik visi sukilę, kada burai anglus sumuszė ant Moder upės ir pas Colenso. Jeigu burai butu tuos miestus paėmę, Anglija butu turėjusi paliaubas daryti. Dabar burai be pagelbos kitų vieszpatysczių anglų jau nepergalės, o kitos vieszpatystės su tokia pagelba ir-gi nesirodo nei viena, nors iszkilmingai priėmė pasiuntinius abiejų respublikų, kurie pagelbos atvyko jieszkoti.

Prezidentas Krugeris iszleido proklamaciją į gyventojus klausdamasis rodos, ar turįs karę tolyn vesti ar paliaubas daryti. Valdžia isz Pretorijos tapo perkelta į Lydenburgą, per 130 mylių į rytus.

Vakarinėje Aprikoje maisztai vis platinasi. Vienok pasikėlėlei Aschanti miesto Kumassi dar nepaėmė. Rods varu norėjo paimti, bet neįstengė. Susimuszime galą gavo 3 angl. apicierai bei 100 kareivių sužeista. Aschantų nuokritis teip-gi buvęs didelis.

Dalis darbu.

Joliet, Ill. Czionais tapo uždarytas geležies pabrikas Illinois Steel Co. ant nepaskirto laiko ir arti 1000 darbininkų neteko darbo.

Bridgeton, N. J. Stiklo liejinyczioje sustraikavo 100 vaikų isz pasigailėjimo arklių, kurie buvę persidirbę, dirbdami dieną ir naktį. Dėlei vaikų sustraikavimo turėjo sustoti visas darbas

Baltimore, Md. 200 darbininkų nuo elektriszkų žiburių sustraikavo reikalaudami pakėlimo algų.

Wells, Mich. Kompanija po vardu Stephenson Co. padidina savo lentų pjovinyczią, kurioje 200 darbininkų dar gaus darbą.

Two Rivers, Wis. Straikas pabrike medinių rakandų tęsesi tolyn. Tarpininkystė taikintojų liko be pasekmės.

Racine, Wis. Kariszka valdžia užpraszė 16,000 porų kurpių dėlei kareivių pabrike Jones Earl Shoe Co. Darbininkai turės valandą darbo.

Green Bay, Wis. Didelė geležies liejinyczia Hatch Electric Smelting Co. jau užbaigta ir tuojaus pradės dirbti. Tirpinimui rudos yra įtaisyti elektriszki pecziai.

Decatur, Ill. Darbavietėse taisymo vagonų Illinois Central geležinkelio sustraikavo visi darbininkai, reikalaudami po 40 ct. algos už valandą.

Quincy, Mich. Kalnakasiai straiką iszlaimėjo ir kompanija pakėlė reikalaujamas 10% algas dėl 1400 darbininkų.

Paskutiniuose metuose Amerikoi 140,000 darbininkų neteko darbo dėlei įvedimo masziną į visokias darbavietes.

Kongresas užtvirtino įstatymą dėl visokių darbininkų, kad darbo laikas turi buti tik 8 val. per dieną.

Austrijoi tapo nutrumpintas darbo laikas nuo 12 val. ant 9 valandų. Socialistai vienok reikalauja tik 8 val.

Parodos reikalai.

14 d. Balandžio tapo oficialiszkai atverta visuotina paroda Paryžiuje. Tas atvėrimas nors ir buvo iszkilmingas, bet anaiptol nesutiko su tikruoju dalykų stoviu: paroda da toli buvo nuo jos užbaigimo ir tas faktas davė laikraszcziams progą užpulti ant valdžios už suvadžiojimą žmonių. Vienas isz rimtų laikraszczių „Le Matin", ant rytojaus po atidarymui parodos iszsitarė tiesiog, kad „parodos nėra, o yra tik žiopsantiejie plysziai, tuszti palociai, iszardytos vitrinos, atluptos skrynios, iszmėtytos lentos — daugiau nieko. „Le Matin" tuojaus persergėjo savo skaitytojus, kad jie nesiskubintų ant parodos ir nepirktų bilietų, kurie duotų tiesą matyt tai, ko nėra".

Dabar praėjo jau daugiau kaip dvi sanvaitės nuo atidarymo parodos, bet da ir-gi lieka daug neatlikta. Da kitų tik pradėta statyt namus, pati Prancuzija teip-gi tik pradeda statyt butą savo Indijos kolionijų. Szale Trocadero da vis riogso ne užbaigti murai, sloniai be pasturgalių.... Da-gi pats palocius Trocadero nespėjo pasidabinti priesz atvėrimą parodos: galerijose pilna rakandų, lentų, ir kitokių... Neseniai nemažai nusistebėjau, pamatęs iszmusztą palociaus langą ir užkimsztą.... su pakuloms.

Nors į Ethnographiszką muzėjų Trocadero leidžia publiką nuo 12 iki 5 po piet, bet ir ten da neviskas prirengta ir lygtyczia suvis lieka aplenkta ta salė, ką yra szale mus parodos. Ten suversta daug lentų, skrynių, visokių manekinų....

Mus paroda teip-gi negalėjo but įkunyta greit, nes daiktai atėjo gana vėlai. paskutiniai atėjo isz Prusų 13 d. Balandžio, t. y. vos viena diena priesz atidarymą parodos. Nors ir buvo iszsiųsti jie gana angsti— 29 d. Kovo, nors ir administracija Trocadero, man papraszius, pati kreipėsi prie geležinkelio valdžios, bet nežiurint ant to, reikėjo kelis sykius važinėti ant gelžkeldvario ir atakuoti tam tikrus urėdninkus. Pasirodė, kad geležinkelio kompanija tiek turėjo darbo su parodos siuntiniais, kad jokiu budu negalėjo isztusztinti atėjusių vagonų.

Pabaigoje Balandžio mėn. atėjo da daug fotografijų, mapų, ir ant galo 3 d. Gegužės atėjo daiktai isz Kauno gub. Tai bene bus paskutiniai daiktai. Daiktų atsiųsto gana daug ir gana gražių. Dėlei daugumo visokių daiktų, mes isz pradžių net nežinojome, ką su jais padaryti, tik vėliaus isz palengvo pradėjome grupuoti ir dabar jau paroda artinasi prie galutino jos užbaigimo. Už kelių dienų laukiame atsilankymo ministerio apszvietimo. Kada bus mus paroda visai užbaigta, tuomet prisiųsu parodos apraszymą.

Paryžius. 4 V. 00.

Daumantas.

„Saulė" 41 num. perspausdindama p. Daumanto rasztą isz 20 num. „Lietuvos" apie parodą Paryžiuje, meluoja begėdiszkai, kad visos žinios garsintos apie parodą yra melu. Rods p. Baczkaucko velyjimu yra, kad parodos nebutu arba neįsikunytu tasai užmanymas, bet jo troszkimas neiszsipildys ir p. Baczkauckas jau nepertikrins nei vieno su savo „teisybe", kaip nepertikrino ir kituose užmanymuose. P. Baczkaucko jug mieriu tik yra visus tautiszkus ir pirmynžengystės reikalus su purvais maiszyti.

P. Mikolainis.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Newark, N. J. Czion naujai susitvėrus lietuviszkai socialistų kuopai tapo parengta vieszas susirinkimas, kuris atsibuvo nedėlioje 6 dieną Gegužio ant Hartvigo salės, Bedford str.

Ant virsz minėto susirinkimo per užkvietimą czionyksz-

czių lietuvių, pribuvo musų garbus tautietis Dr. J. Szliupas, grįždamas nuo 25 metinių sukaktuvių Kazimiero Drs-tės isz New Yorko, garsus darbininkas ant tautiszkos ir darbininkiszkos dirvos.

Į svetainę prisirinko didokas burelis lietuvių vyrų, moterių ir merginų, idant ką gero iszgirst ir ką naujo pasimokint, isz ko matoma, kad laikui bėgant ir musų lietuviai bunda isz letargo ir nežinios miego, ir rupinasi kad ką naujo, naudingo patirti.

Atidarius susirinkimą ilgoi kalboi Dr-as Szliupas nurodė netikusį surėdymą žmonijos ir vargingą padėjimą darbininkų, nutrėmimą jų ir skriaudas per kapitalistus daromas. Kaip isz priežasties neturto ir blogo gyvenimo moters ir merginos, teipgi ir maži vaikai, kurie dar turėtu lankyt mokslaines, yra priversti prie sunkaus darbo jaunose dienose kur sunaikina savo sveikatą isz jaunų dienų, pasilikdami ligustais ir vargingais ant viso amžiaus, vietoje, kada bagocziai norint nedirbdami lepina save ir visuomi yra užganėdinti.

Kalba Dro Szliupo rado didelį pritarimą abelnai pas visus susirinkusius. Net tie, kurie pirma laukė Szliupo, kaipo kokio baisaus žmogaus, viens kitam į ausį kugždėjo, sakydami kad „gerai brolau jis kalba" ir plojimu delnų visi pritarė.

Linksma yra, kad tamsybę nuo akių musų pradeda nuslinkt, o auszra užteka; laikui bėgant žmonės apsiszvies ir supras teisybę. Supras, kad ant svieto gyvenanti žmonės visi tur lygias tiesas isz gamtos dovanų naudotis, nereikalaus idant kas jiems ant sprando jotu ir juos valdytu, nes patys iszmanys savimi valditis, visi bus lygus, teip kunigas, sudžia, prezidentas, caras ir darbininkas, ir kiekvienas turės atlikt savo užduotę kad užsidirbt ant kąsnio duonos, o jei kas nedirbs, tas tegul ir nevalgys!

Po prakalbų Dr. Szliupas tapo užpraszytas į privatiszką grinczią, užlaikomą per keletą vaikinų, kur keletas ligonių tapo aprupintais o paskui draugiszkai pasikalbėjus ir vakarą perleidus, Dr. iszvažiavo.

Newarko lietuviai didei yra užganėdinti isz prakalbos Dr. Szliupo, kurio žodžiai ant visados su mumis pasiliks.

Svetainėje tapo sukolektavota $6,05 ant kankintinių, kas tapo iszsiųsta ant rankų centraliszko kasieriaus p. A. Olszevskio, Chicago, Ill.

Ant galo turiu pasakyti, kad prakalbos kaip kam matyt ir labai padilgino, kas matoma isz „Vilties" 19 num. kur ten koks „Buvęs ant prakalbų" iszlenda nei Pilypas isz kanapių su savo kritiką ir kritikuoja Dro kalbą. Vienok matyt, kad jis jo kalbos visai nesuprato, kad iszranda net dinamitą ant sugriovimo bažnyczių. Dr-as grinczioi, kur po kalbų buvo užpraszytas per vyrus, kurie jį užkvietė, visai apie ką kitą minėjo sakydams, kad mokslas ir apsiszvietimas įgys tokią spėką, kaip dinamitas, kuris isznaikįs visą verguge, tai yra, visus įrankius varginimo darbininkų, bet ne kaip „Buvęs ant prakalbų", kad raszo „Viltyje".

Pinigėlis.

Minersville, Pa. Kun. kun. kun. ir da kun. „Teisybės neradęs" 17 num. „Tėvynės" bara „Vienybę" ir sako, „buk „Vienybė" teip esanti iszsidirbus korespondentus, ant savo kurpalio, kad visi raszo tik ant kunigų.

Kad visi kun. buvo minėti „Vienybėje", tegul bus paminėtas ir mus kun.

Asz nekritikuosiu „p. Teisybės neradusio" raszto, bet miniu jį vien dėlto, kad ir asz ketinu pieszti apie musų kun.

Nors „p. Teisybės neradęs" iszbara „Vienybę", kad ji raszo vien tik ant kunigų, o kadangi apie mus kun. dar nieko nebuvo minėta, nors jau senei buvo vertas paminėjimo, asz apsiėmiau apie jį paminėti.

Girdėjau kelis mus kunigėlio pamokslus, bet dar vis teip man nepuolė į mintį kaip sakytas 13 d. Gegužio nedėlioje.

Į mus miestelį atsilanko kn. Kaminskas isz New Philadelphijos kas nedėle. Vieną nedėlę buna myszios ankstybos, o kitą vėlybos.

Nedėlioje 13 Gegužio buvo giedra diena ir žmonių susirinko gana apszcziai, kur ir asz nuėjau paklausyti kun. Kaminsko pamokslo.

Pirmiausia kun. pasakė apie iszpažintį, kaip reikia prisigatavoti ir neatbutinai atlikti. Paskui iszbarė tuos, kurie ateina į bažnyczią ne melstis, nes tik iszgirsti ką kunigas sako, o paskui iszjuokti iszėjus. Teisibė, asz ir nuėjau vien tik paklausyti pamokslo kuris vertas paminėjimo. Ant galo pamokslo kun. prabilo teip:

„Girdėjau, kad jus mieste susitvėrė moterių draugystė. Ant tų moterių, kurios prisiraszė į minėtą draugystę, sznairai žiurėsiu". Dėl kokių aplinkybių sznairai žiurės, tai ne pasakė.

Taigi matome mieli brolei ir sesers, negana ką mus kun. neragina prie tokių prakilnių darbų, bet stengiasi stabdyti pirmin žengystę apszvietime. Musų kun. nenori, kad mes atsikeltume isz nežinės miego, kuriame daugelis mus brolių miega ir pareikalautume nuo musų skriaudikų lygių tiesų, nės tik per apszvietimą mes galim pažinti vilkus avelių kailiuose.

Jus-gi moters ir merginos visai nebokite ant to, kad ant jusų kun. sznairai žiurės, bet varykit savo pradėtą darbą tolyn, tegul kun. sau sznairuoja, o jus stokite į eilę su vyrais ir dirbkim drauge! Kun. jums duonos ne davė nė ne duos ir su savo sznairavimu nieko nepabaidys. Bet kad mes kartą ant jo pažiurėsim sznairai, tai be abejonės musų kun. turės trauktis isz musų tarpo, jeigu nenorės isz vien veikti su mumis dėlei abelnos naudos.

Taigi klausiu „p. Teisybės neradusio" kaip-gi galima užtylėti apie tokius kunigų darbus, kurie prieszingi yra apszvietos kilimui, kuri teip yra dėl mus reikalinga? Toki tai pamokslai girdėti kas nedėle, isz kurių dar keletą negaliu praleisti ne paminėjęs.

Musų kun. daugiausiai sako pamokslus apie pirmutinius tėvus, Adomą su Jieva, buk tai juos Dievas nulipino isz molio, ir kaip jie sugrieszijo rojui budami, kaip suvalgė obuolį už ką juos isz rojaus Dievas iszvarė. Ir paskui baigia ant ne paklusnumo žmonių, kad kun. rankų nebucziuoja, kad kaip jis eina ne nusiima kepurės. Sako: eini pro szalį, tai stovi kaip stulpai nenusiima nė kepurės. Neguodoja kun. suvis; ne tai asabą reikia guodoti, ale jo stoną". Pagal tai iszeina, kad guododams stoną guodoji ir ypatą, tą stoną užimanczią, kuri visai paguodonės nėra verta. Czion kyla klausimas, ką reikia guodoti labiaus, ar stoną, ar gerus darbus? Man rodos, kad niekad negal buti stonas guodojamas be gerų darbų. Duokim sau, jeigu carai, karalei ir visokie valdonai, nors jie yra gana augszto stono, bet jeigu yra žmogžudžiai, kraujagėriai biednų darbininkų, tai niekad negal buti guodojami protingų žmonių; tik beprocziai tokius gal guodoti. Nesakau kad tuos skriaudikus nieks neguodoja, ir juos guodoja bet tik tie, kurie priversti guodoti, nes jeigu jį neguodotu, tai savo gyvastį prikisztu. Bet kam verta ta

guodonė isz prievartos? Tokia guodonė gaiszta drauge su juomi. Bet guodonė isz geros valios, už gerus darbus, niekad neisznyks ir pasiliks atmintyje žmonių ant visados.

Jeigu kun. nori, kad žmonės juos guodotu ir kepurės nusiimtu, tai te daro teip, kad žmonės juos guodotu už gerus darbus dėl jų atliktus. O nereiks dėlto guostis, žmonės patys susipras ir juos paguodos.

Daug dar turėcziau ką paraszyti apie mus kun., bet vos verta. Tiek tik sakau, kad tokie pamokslai nesutinka su sveika nuomone nėi mokslu szios gadynės. Tuli pamokslai apie nulipinimą Adomo isz molio ir iszlaužimą szonkaulio jam paskui, isz kurio tapo sutverta Jieva, tiko apie 15 ar 16 szimtmetį, kada mokslas ne buvo iszsiplatinęs ir kun. galėjo žmonėms skelbti, kas jiems ant mislies užėjo. Tokių pamokslų, kaip dangui gražu o pekloi karszta niekas negal su faktais patvirtinti. Apie peklos karsztumą tas faktas viską panaikina, kad patys skelbėjai į tai netiki ir savo darbais nesisaugoja nuo jos. Kam su tuomi gazdinti kitus, ko pats nebijo! Mokslas sziandien yra viską isztyręs ir patvirtina faktais, kaip susitvėrė žemė, kaip ant jos atsirado visokie gaivalai ir augalai, kaip ji skrieja dangaus erdmėse. Kun. niekindami mokslą ir faktus nori mus visus palaikyti už vaikus, nieko nesuprantanczius. Teip buvo per 500 metų ir kun. pasakodami musų pratėviams apie tai juos nuvedė tikrai į nežinę, kad žmonės ir sziandien dar nežino kas jie yra. Man rodosi kiekvieno apszviestesnio žmogaus, ypatingai lietuvio, pareiga yra aiszkinti menkiaus apszviestiems savo broliams kas tiesa yra, ką mokslas rodo, ir kaip gali pagerinti savo skurdų gyvenimą. Dėka musų svietiszkiems apszviestunams, ir mes sulaukėm savo kalboi rasztų, kurie apszvieczia musų protą ir skelbia kas tiesa yra.

Dėlto broliai ir sesers stokim visi į eiles apszviestunų, pasinaudodami szviesa mokslo. Nėsigailėkim kelių centu iszleisti ant gerų moksliszkų rasztų, o naudą turėsim szimteriopai didesnę, negu isz tokių pamokslų, kuriuose mus isznieikina pamokslasakiai ir sznairai žiuri už norėjimą pasikelti isz purvo nežinės.

Bijunas.

Boston, Mass. Man bepeligrimuojant pasitaikė nusikasti net į garsų miestą Bostoną. Ten atradau ne mažą burelį musų brolių lietuvių. Pas bostonieczius tautiszkas susipratimas jau truputį yra pakilęs, nors ne pas visus, bet visgi yra keletas tautieczių, kurie darbuojasi ir trokszta, kad visi darbuotusi drauge su jeis. Yra kelios pagelbinės draugystės, T. M. Dr. ir Susiv. kuopos, nors per daug mažos pagal skaitlių tenykszczių lietuvių. Dar yra literatiszka draugystė, kuri neseniai užsimezgė ir nori svarbų darbą atlikti. Toji paskutinė buvo parengus pasilinksminimą, bet ant mineto pasilinksminimo labai mažai žmonių susirinko. Matyt kad daugelis bostonieczių nesupranta to augszto mierio, kurį jaunutė draugystė pasiėmė ant savo peczių ir rupinasi nuveikti, ir tuom nori padaryt didelį darbą dėl savo tėvynės.

Ant augszcziau minėto pasilinksminimo ir man teko atsilankyti. Ten suėjau su keletu karsztu tautieczių, o ypatingai su V. M. Saboniu isz Lawrence, Mass. Pasisveikinę pradėjom klausinėtis isz katros szalies tėvynės, kuris paeinam. Kada jis prasitarė jog Vilniaus gub. Trakų apskr., tada pradėjo man szirdis plastėti isz džiaugsmo. Jam teipgi buvo žingeidu žinoti isz kur asz paeinu, todėl paklausė. Kada atsakiau, jog to paties kraszto, t. y. Vilniaus gub., Trakų apskr., tada iszsiveržė abiem isz akių džiaugsmo aszaros. Pradėjom viens kitam, kaip broliai pasakotis kitkart galybę Lietuvos ir dabartinį jungą, kokį turime neszti po nagaiką nuožmaus barbaro maskoliaus ir jo „czinovnikų". Teip-gi apie tuos musų tautieczius, kurie nenori pamylėti savo brangios kalbos ir tankiausiai cziauszka„ponisz kai". Visą vakarą praleidom kalbėdami apie tautiszkus reikalus.

Bostoniecziai dabar yra užsiėmę su statymu naujos lietuviszkos bažnyczios ir tuomi nori atsikratyti nuo malonės kun. Griciaus. Mat Bostono lietuviai, nei kun. Saurusaiczio nepaklause, kuris liepė neatbutinai klausyti kun. Griciaus, vienok parapijonai suėję ant susirinkimo deda pinigus ir stato murinę bažnyczią. Na ar tai ne prieszingi tie parapijonai?! Teisybė, yra keletas paklusnių parapijonų ir laikosi prie kun. Griciaus, bet tokių mažai yra ir kasdien dar jie mažinasi, nes aiszkiai mato su kun. Gricium neatsilaikys.

Bostone yra nemažai lenkbernių kurie tarnauja lenkams ir kalba lenkiszkai. Mat jie nežino dar, kad tie ponai buvo budeliai jų tevų ir visos Lietuvos, ir teip dar tarnauja savo neprieteliams.

Peligrimas.

Cambridgeport, Mass. Czion lietuvių yra apie 25 szeimynos, pavienių gi apie 100. Tautiszkas darbas czion dar nepradėtas. Teisybė, yra pora tautieczių, kurie norėtu ką nors nuveikti, bet neatranda pritarimo. Pp. Raulinaitis ir Tamulinas, jau mėgino ką nors veikti, bet mažai pasekmės buvo.

Laikraszczius skaito visai mažai, visus veik galima ant vienos rankos pirsztų suskaityti.

Bet yra viltis, kad ateis tas laikas, kada visi skaitys, tada tai musų tauta žydės neparastu žiedu.

Tegul pasiskubin prie skaitymo noras
O tada lietuvis bus kiekvienas doras.

Peligrimas.

Traverse City, Mich. Gegužio 19 d. buvo susirinkę nemažai lietuvių pas p. Jurgį Gaubą ant įkurtuvių naujojo namo, ir dailiai linksminosi iki gerų iszvakarų. Malonu net atsimint apie teip iszmintingai perleistą vakarą, nes tarp visoko, buvo kalbama apie visokius bėganczius musų reikalus, ypacz apie „Tėvynės Mylėtojų Draugystę", vienok trumpumas vakaro nedavė viską prigulinczai užbaigt. Todėl nutarėme ant rytojaus susirinkt toj' paczioj' vietoje. Teip ir padarėme. Ant rytojaus susirinkę visi tėvynės mylėtojai uždėjome, nuo senei jau czia rengiama „Tėvynės Mylėtojų Draugystės" kuopą, prie kurios dabar prisiraszė ir užsimokėjo 8 draugai.

Stanislovas Gaubas	–60
Jonas Latvėnas	–60
Jurgis Gaubas	–60
Motiejus Gaubas	–60
Jurgis Pauliukas	1—
Kazimieras Paszluosta	–60
Juozapatas A. Gaubas	–60
Povilas Tamuliunas	–60
Rafolas Gaubas	

Virszininkais kuopos tapo iszrinkti:
R. Gaubas—prezidentas,
P. Pauliukas—sekretorius,
M. Gaubas—kasierium.

Nors musų kuopa susideda da tik isz 9 draugų, vienok administraciją iszrinko visą dėl užlaikymo geresnės tvarkos.

Užėmus virszininkams savo vietas, pirmsėdis R. Gaubas, iszreiszkė nors trumpai savo dėkingumą dėl prisirasziusių už jų tikrą supratimą tautiszkų reikalų ir t. t. Teipgi paaiszkino, kad mes czia uždėjo-

me „Tėvynės Mylėtojų Draugystės" kuopą,ne dėl savo garbės, bet dėl meilės tėvynės — mylėdami-gi tėvynę, mes užsipelnome nemirsztanczią garbę ir t. t.

Kadangi prie „Tėvynės Mylėtojų Draugystės" raszosi lietuviai iszmintingi ir tikrai suprantanti tautiszkus reikalus, todėl mes turime viltį, kad ir musų „T. M. D." kuopa didinsis, nes czia nemažai yra iszmintingų lietuvių. Teip-gi yra ir nesuprantanczių ir prieszių, bet tėvynės meilė pas kiekvieną turi but didesnė už visus prieszus ir juos pergalėti.

Dėl viso gero musų T. M. Dr. kuopa laikys susirinkymą 9 Berželio (June) 7:30 vakare pas p. J. Gaubą, ant kurio visi lietuviai yra užpraszomi susirinkti, kad placziau patirti apie viską. Visų varde Komitetas:

R. Gaubas,
J. Pauliukas,
M. Gaubas.

„T, M. D." kuopos adresas:
R. Gaubas, P. O. Box 194,
Traverse City, Mich.

Cleveland, Ohio. Neesant pas mus vietinio kunigo, kaip kada atvažiuoja kun. Sutkaitis isz Pittsburgo. Baigiantės laikui atlikimo velykinės buvo parapijos susirinkimas, ant kurio nutarė, kad visi lietuviai turi nusipirkt kviteles nuo parapijos komiteto ir 29 Balandžio, nedėlioje, prižadėjo atvažiuoti kun. Sutkaitis klausyti velykinės. Žmonės ant tos dienos susirinko į bažnyczią, net ir abi draugystės. Kun. Sutkaitis vienok neatvavo ir žmonės kun. nesulaukę velykinę apvaikszcziojo karcziamose. Žmonės kalba kad kun. Sutkaitis užpykęs ant Clevelando lietuvių už tai, kad tiejie nesiraszo prie Sandaros. Kun. Sutkaitis pirmiaus buvodamas tai vis apie Sandarą kalbėjo ir ją gyrė, kad Sandara turės paimti visą galybę į savo macį. Kiek ir isz kur lietuviai prisiraszė prie Sandaros, nieko iki sziol dar nebuvo girdėti. Katę maisze turbut nepasiseks parduoti.

Pilypas.

New Haven, Conn. Susitikus brolius lietuvius girdėti kalbant ir džiaugiantės, kad jie Amerikoi atrado laisvę. Ne dyvas tam, nes visi svetimtaucziai vadina szią szalį „free country" pagal despotiszkas Europos vieszpatystes, bet musų broliai lietuviai nenujauczia, kokis pavojus jiems gresia ateitėi ir szioj' laisvoje szalyje. Musų broliai iszkliuvę isz priespaudos caro, kur žmogus neturi jokių tiesų, tiktai turi spėt szokt kaip caras su savo gauja visokių czinovnikų smuikuoja, nemoka pasinaudot isz laisvės, savo žmogiszkų tiesų, kokios szioje szalyje bent rasztuose pripažįstamos. Priežodis sako, kad ne visi laisvi ir laisvoje szalyje. Taigi musu broliai nors laisvoje szalyje gyvena, bet nėra laisvais, nemoka pasinaudoti isz laisvės ir ateis laikas, kad visus tokius, kurie tik gėda ir apsunkinimą žmonijai suteikia, uždarys kalėjimuos arba beprotnamiuose. Musų broliai iszkliuvę isz po despotiszkos valdžios, czionais turėtu visu pirmu pasinaudoti isz mokslo, be kurio žmogus esti lygus gyvuoliui, turėtu neužsimirszti savo brolių ir tėvų Lietuvoje gyvenanczių, kad bent kiek palengvinti anų vargus. Vienok toki dalykai jiems negalvoi. Ir kaip jie buvo suspausti po caro letena, teip ir czionai; niekad negal atsiskirti su taja prieglauda visų latrų—kalėjimu. Musiszkiai užsidirbę keleta dolerių nežino ką su jeis pradėti. Pirmiausis ir mieliausis jų užsiėmimas, tai girtavimas ir musztynės, o paskui pakutavojimas kalėjime. Ar su tokiais darbais gal kada žmogus pajusti esąs laisvu? Niekados! Toks jug niekad isz kalėjimo neiszeina, ir tik susimilus žydeliui ant tokio žmogiszko gyvuolio arba žveries, jį iszleidžia, kad atidirbtu už kasztus provų ir žydų mielaszirdystę. Ar tokie jaucziasi kada nors laisvi?

Pradžioje Gegužio atvyko į musų miestą Peligrimas su visokioms knygoms ir laikraszcziais. Asz su juomi apvaikszcziojome visus lietuvius, tikėdamiesi, kad bent kuris nusipirks sau naudingą knygą arba užsiraszys laikrasztį. Per visą dieną vaikszcziojant pasisekė dviem įkalbėti laikrasztį, o knygos nei vienos niekas nepirko sakydami, kad isz mokslo duonos nevalgysim. Už tai dauguma musiszkių minta duona sopulių, girtaudami, muszdamiesi, kortoms loszdami ir kalėjimuose didesnę pusę laiko praleisdami. Tai ir laisva szalis!

Karvelis.

Visur pasiduokime lithuanians!

Nuo 1 d. Berželio, szių metų, prasidės suskaitymas žmonių Savienytose Valstijose. Apart suskaitymo žmonių bus renkami skaitliai reikalingi dėl istorijos, kaipo tai turto, prasiplatinimo pirklystės ir daug kitų daiktų, kaip paprastai statistikos yra daromos.

Kad lietuviai žinotu svarbiausius atsakymus raszantiems statistiką, czion paduodame klausimus, ant kurių reiks atsakyti, užklausus enumeratoriams arba užraszytojams.

1. Pravardė ir vardas.
2. Vieta, gatvė ir numeris namo.
3. Kokiu esi sąnariu szeimynos (tėvu, motina, sunum, duktere, broliu, sesere ir t.t.).
4. Kolioras (lietuviai yra balti).
5. Tauta(lietuviai gimę Did. Lietuvoi turi sakyti **lithuanian** Russia, o gimę Prusų Lietvoje — **lithuanian** Prussian. Gimusiejie Amerikoi teip-gi turi sakytis **lietuviais** esanti, pasakanti tiktai vietą gimimo).
6. Lytis (vyriszkis ar moteriszkė).
7. Amžis (kiek metų).
8. Diena, mėnesis ir metas gimimo.
9. Luoma (jaunikis, merga, vedęs arba vedusi, naszlys, arba naszlė, arba persiskyrę).
10. Kiek metų kaip vedęs?
11. Kiek turi vaikų?
12. Kiek vaikų gyvena?
13. Lytis vaikų (vaikas ar mergaitė).
14. Kur gimęs? Jeigu Suv. Valstijose, tai pasakyk kokioje; jeigu užrubežėje, tai pasakyk kokioje vieszpatystėje.
15. Kur gyveno tėvas? Kur motina?
16. Jeigu gimęs užrubežėje, tai kada atvyko į Suv. Valstijas?
17. Kiek metų gyvena Suv. Valstijose?
18. Ar turi ukėsiszkas popieras ir kaip senei?
19. Kuomi užsiima? amatu, profesija ir t.t. Tasai klausimas bus visų ypatų, baigusių 16 metus.
20. Kiek mėnesių metuose dirbai?
21. Kiek mėnesių į mokyklą ėjai?
22. Ar moki skaityti?
23. Ar moki raszyti?
24. Pasakyt ką mokinaisi; kokį amatą, ar mokslą?
25. Ar namas kuriame gyveni yra tavo savasczia ar tik samdai? Jeigu savas, tai kiek turi skolos ant jo?

Ukininkai (farmeriai) turės pasakyti kiek laiko kokių gyvuolių, kiek užaugina kokių javų, vaisių ir t.t.

Kiekvienas tegul nesidrovi pasisakyti lietuviu **lithuanian** esąs, nes sziuomi kartu yra gera proga sužinoti, kiek bus lietuvių Suv. Valstijose; o kuomi musų skaitlius didesnis

tuomi didesnė mums garbė bus.

Tai gi visur pasiduokime vien lietuviais — **lithuanians.**

Kas guodoja tiesa?

„Vienybės" 19 num. p. Lipaviczienė raszo, kad asz praneszdama apie persiskyrimą moterių Draugystės Scrantone, ją juodinu, iszkreivoju tiesą. Trumpas iszaiszkinimas to daly ko parodys, jogei ne Teleiszienė tą padarė, bet patys darbai p. Lipaviczienės. Pirmiaus raszai Tamista, jogei sanarės isz sykio norėjo kitų įstatų, apart 7. Taigi, jeigu draugystėje buvo tik 10, tai 3 prieszės negalėjo mainyti jų. Jei tai butu tiesa, tai kam jos pasiliko draugystėje? Jug negalėjo buti prievartos? Apie vaidus, kurie ant kožno susirinkimo, kaip Tamista raszai, didinosi, niekad negirdėjau! Susirinkimą isz 11 Vasario Tamista net juokingai perstatai, kad budama virszininke negalėjai užlaikyti prigulinczios tvarkos! Nepadariau blogo praszant kalbėti pavieniu kaip pridera protingoms moterims. O kas buvo kalbėta, netik Szliupienė, kuri draugėi mus sėdėjo, bet ir patsai Dr. Szliupas galėjo girdėti, nes apie jokį negerą dalyką nekalbėta. 11 Kovo dėlei ligos negalėdama buti ant susirinkimo, tą patį vakarą macziausi su rasztininke, kuri užklausus man kaip susirinkimas atsibuvo, paduodama naujai gauta konstitucija tarė, kad 5 sanarės norėjo permainos konstitucijos, bet pasiliko nieko nenutarta. Tokiu budu turėjau pilną tiesą raszyti, kad Tamista budama virszininke, nesilaikei įstatų ir viską sukreivojai. Skirsnis 5 įstatų sako: Įstatai galima pataisyti arba dapildyti tiktai ant metinio susirinkimo, to reikalaujant dviem treczdaliams sanarių. To reikalaujanczios turi pirma praneszti visai draugystei. Tegul skaitytojai czia pasako, ar teip Tamista įstatų žodžius patalpinai? Ant netiesos nepasiremsi, melas pasilieka melu. Kokio žmogus vertas vardo, kuris savo nuomones maino kas sykis! Pamenam nepersenei patalpintus „Vienybei" žodžius p. Lipaviczienės, atsiszaukianczius į moteris, raginant jas, kad laikytu prakalbas, skaitytu laikraszczius. Paskui jos prakalbą laikytą Pittstone O sziandien, ar tai yra užtvirtinimas tų žodžių tveriant dr. katalikiszkas? Per szimtus metu mus klausymas bažnyczios ir skaitymas szventų rasztų, teip mus protą isztobulino, kad jeigu da ilgiau laikysimės nuo amžių tojo aprinkto kelio, tai apszviestos tautos prilygįs mumis dar prie laukinių.

Katalikiszkos Dr. tiek mumis apszvies, kiek lenkes ir kitas joms panaszias. 14 metų kaip Scrantone lenkės turi draugystes bažnytines, bet nėi truputį nuomonėse augszcziau nepakilo.

Gazdini Tamista mane kasa. Gal užsimirszus esi, kad tautiszkų Dr. kasa ne priguli vien prie iszdininkės, bet prie visos draugystės.

Szituo iszaiszkinimu noriu užbaigti viską, nes polemikuoti su nesuprantancziais reikalo gaila tik laiko.

K. Teleiszienė.

Vardan teisybes.

Nnm. 17 „Tėvynės" p. Pruselaitis aiszkina Žirgvaikiui apie praėjusį XIV Seimą, jo uždarbį, nuotrotą ir nuskriaudimą S. D. Teatraliszkos draugystės. Beaiszkindamas sztai kaip iszsitarė: „isz kurių už rengimą teatro (gal norėjo pasakyti Seimo) pasiskyrė p. Tareila $8, J. Kudirka $5, P. Grajauckas $3, A. Kundrota $2." Czion minavoja kad „pasiskyrė", bet neprimena, kad Jonas Tareila turėjo visą sanvaitę darbuotis dėl surengimo seimo ir isz darbo atsitraukti, ir kiek pirmiaus turėjo vargti dėlto parengimo. Jug kad ne jis, tai ir Seimas nebutu padaręs tiek triukszmo. Ir ta pati teatraliszka draug. nebutu gavus progą tokią garbę užsipelnyti. Jug reikia neužmirszti kad veik vienam žmogui viskas reikėjo apdirbti. Du ar trys mėnesei pirmiaus reikėjo sales paimti, pinigų tadą kuopos neturėjo, tadą asz ir Kudirka isz savo kiszeniaus davėm rankpinigius, kurių reikėjo apie 40dol. Seimo programą paraszyti, teatro programų korektą taisyti, nes angliszkoje spaustuvėje spaudinosi. Gromatos su užkvietimais draugysczių, apgarsinti laikraszcziuose, markės ir t. t.

Darbo buvo ne mažai ir tik į pabaigą, kada buvo viskas surengta, keletas vyrų prisidėjo su pagelba.

Kur-gi tada buvo p. Žirgvaikis ir aiszkintojas? Dėlko nenorėjo to „garsaus apmokėjimo"? Ką butų mislyjęs Centraliszkas Komitetas apie Seimą, jei visi teip butu rengę tą seimą, kaip p. Žirgvaikis ir jo Aiszkintojas?

Aiszkintojas, p. P. sako: „Kam nevertėjo nė plaukui ant galvos pajaust, tie apturė jo skriaudą". Isz to pasirodo jog pas mus nevisiems rupėjo rengimas to teip triukszmingo Seimo. Mat pas mus dar vis teip yra: kad vienam arba keliem turi visi plaukai ir net kiszenius pajausti. O kada viskas gatava, tada ir tie laukėjai keptų karvelių pradeda rodytis priesz visuomenę, kad ir jie, ten ir ten, truputį prisidėjo, nors „jiems netureio nei vienas plaukas pajaust". Man rodos, kad jeigu mes rengėm kokią nors tautiszką iszkilmę arba apvaikszcziojimą, tai neatbutinai turim visi be skyriaus prisidėti ir kiekvieno „plaukas pajaustu". Tada tai mes galėtumėm turėti gražias tautiszkas parodas. O jei mes per petį žiurėsim ir dar sakysim, kad: „jus dirbkit, o mums netur nė plaukas pajaust", tai vis pas mus bus visoki nužiurėjimai, nužvelgimai ir t. t.

Kas link mano pasiskyrimo $8, tai tą paėmiau už darbą pagal visų nutarimą, nes visą sanvaitę turėjau atsitraukti nuo darbo.

Bet kad tas iszrodo, kad tuomi padariau skriaudą visuomėnei, tai asz nenorėdamas tos „skriaudos" daryti atiduosiu tuos 8 dol. ir dar pridėsiu 1 dol. atgal Susiv. kuopai, o toji tegul paskirs ant kokio nors tautiszko reikalo.

Bet su tuomi užkviecziu visus Seimo rengėjus, ir tuos, kuriems „nevertėjo nė plaukui ant galvos pajaust", kad paaukautu ant tautiszkų reikalų visos sanvaitės uždarbį. Jei visi teip padarys, tada visuomenė pamatys, kad isztikro mes jieszkom teisybės ir esam karsztais mylėtojais savo tautos, bet ne „laukėjai gatavų pyragų" ir ne koki rėksniai.

Iszeikim vyrai nors kartą ant darbo lauko ir pradėkim dirbti. Riksmas vis pasiliks riksmu. Bet jei ką norim veikti, tai ne reikalaukim už tai pasilinksminimų ir padėkavonių, kaip kad padarė Teatraliszka draugystė. Už vargus ir kankynes padarė pasilinksminimą ir keletą dolerių ant to iszleido. Toki pasilinksminimai nieko musų nuvargintai tautai neatneszė ir negal atneszti!

Lietuvos Sunus
Jonas Tareila.

Draugystė „LAISVĖS LIETUVIŲ" isz Shenandoah, Pa. nusipirko visuomeniszkas kapines, kur galės gauti visi žmonės valną pasilaidojimą, ne skiriant tautos nėi tikybos ir dar ypatingai už pigesnę prekę kaip kitur.

Komitetas.

VAIZDELIS

isz parapijinių pasilinksminimų.

I.

Saulė pakilusi į pusryczius, apszvietė visą kalnuotą apielinkę; buvo asztunta valanda, o žmonės dar vis rinkosi skubiai ant artymos geležinkelio stotės; kiekvienas apsirėdęs poniszkai su juodais drabužiais, staczioms baltoms, kaip sniegas, apikaklėms; daugumą neszėsi surisztus baltus ryszėlius, rodosi buvo pasirengę į kelionę.

— Kaip matau tai sziandien diena nepaprastai gal czia bus kokia ypatinga iszkilmė? — užklausiau nepažįstamo storo pono, kuris vėpsojo szale stotės į pasipuosziusių merginų burį.

— Ogi piknykas — atsakė nepažįstamas atkreipdamas į manę savo mėlynas akis.

— Piknykas — kas tai yra piknykas? — mąscziau savyje. Esmi matęs gužynę, susirinkimus jaunimo Lietuvoje.

Matuszė mane pasakodavo apie „bilijuszus ir majuvkas", bet apie piknyką niekad man nepaaiszkino.

— Kas tai yra piknykas?— užklausiau pasidrąsinęs nepažįstamo pono valandėlę patylėjęs.

— Tamista turbut esi grinorius?

— Nesuprantu ponuli grinoriaus — atsakiau.

— Grinorius, tai yra žodis angliszkas ir reiszkia „žaliukas". Asz norėjau Tamstos užklausti ar senei esi pribuvęs isz Lietuvos?

— Trys mėnesęi kaip apleidau savo gimtinį krasztą.

— Trys mėnesei! O kaip Tamistai patinka szi nauja žemė, ir gyvenimas?—Klausinė jo toliaus nepažįstamas ponas, žiurėdamas man į akis.

— Kas czia gali patikt, ar tie erszkėcziuoti augszti kalnai, ar tie suodini žmonės! Nepatinka man ponuli man szis gyvenimas, neramu czia ypacz kad..... Jau kad tikt Dievas duos sveikatą, užsidirbsiu ant laivakortės, tai sprusiu tuojaus į savo szalį. Ten rodosi kits Dievas, kiti žmonės!

— Į savo szalį?—paantrino mano žodžius szipsodamasis ponas. — Kiekvinas žaliukas pribuvęs isz Lietuvos teip sako, kad užsidirbęs ant laivakortės grįžsz į savo szalį, bet kaip tik uždirba musztinį ant pragyvenimo ir antras atlieka, tai jų mislys persikeiczia į antrą pusę; su pinigais atranda czia gerus žmones ir draugus, o su draugais įgauna ir ramybę. Tie augszti akmenuoti kalnai pripildyti yra auksu, o juodi, suodini žmonės jį paima ir sunaudoja. Czia yra tas pats Dievas, tąs pats tikėjimas, tos paczios bažnyczios ir tie patys kunigai, tik reikia jų klausyti.

Tas keistas ponas matyt suprato mano szirdies troszkimą, pamislyjau savyje.

— Teip ponuli, viskas tas pats — pratariau padrąsintas meilinga pono kalba.—Senas musų klebonas teip-pat sakė iszeinant man isz Lietuvos, kad ir czia tas pats Dievas, tos paczios bažnyczios ir toji pati Dievo garbė, bet man iszrodo prieszingai, rodosi atžagariai ir gana.

Szvelni dievota pono kalba pritraukė mane rodosi su nematoma spėka ir padrąsino prie tolesnio pasiguodimo, bet tame tarpe trukis užskambino ir pradejo judintis isz vietos ir po valandėlės pranyko greitai isz mano akių. Pasilikęs ant vietos stovėjau ilgai nesijudindamas; mano mislis pagavo szvilpentis vėjas ir neszė toli, toli paskui bėgantį trukį....

II.

Smarkus rudenio vėjas tarsi užsirustynęs purtė pageltusius medžių lapus, o giedra saulė užkopus virszkalnų virszunių kaitino, rodosi norėdama pergalėti savo prieszą. Pakalnėje stovėjo szimtmetinei lapoti didiejie rieszutų medžiai, iszskėtę virszui placzias savo szakas; medžių pauksmėje mirgėjo minia susirinkusių žmonių yvairios lyties; visi buvo nuilsę ir nusikankinę; girdėtis buvo smuiko balsas.

Po valandos garsus smuikos balsas aptyko, isztroszkusiejie skubinosi vilginti džiustanczius savo liežiuvius. Reikia pripažinti, kad susirinkusi minia panaszi buvo į tikrus kankintinius, pagal „Tundaliaus fantaziją". Protas neįstengia spręsti, kojos neremia, o szirdis norint dega ugnine liepsna, tai ant jos pila vis daugiaus ir daugiaus žėruojanczių žarijų. Vieni suvirtę augsztieninki per tysanczias sziekszta murmėjo savyje kaszin kokius nesuprantamus žodžius ir mosuodami rankomis szaukėsi pagelbos; antri klupojo ant kelių atrėmę kaktomis į dregną žemę ir stengėsi patys pasigelbėti, bet visas jų darbas buvo veltu. Tikt vienas buinus, stiprus „iszrinktasis" apsikabinęs tvirtai už kaklo savo pacziai kalbėjo isz tikros szirdies: „Mariute szirdele, asz tave mylių kaip pats save!" o į motinos sejoną įsikabinęs mažas kudikis szaukė plonu balsu: „Mama, mamyte tave tėtis pasmaugs!" Ant szių visų regyklų niekas neatkreipė savo akių. Smuikorei įtempę stygas vėl pradėjo smuikuoti, bet smuiko balsą pertraukė staigus, garsus, balsas szuvio.

Minia sumiszo: stipresni stengėsi parblokszti silpnesnius norėdami isztirti priežastį staigaus balso, pakėlusio su miszimą tarpe susirinkusių.

— Ar kas blogo atsitiko?– užklausė vienas augaloas vaikinas, su geltonais garbiniuotais plaukais tulo juokdario, kuris atsirėmęs peczias į nupjautą stuobrį pasakojo.

— Nieko blogo neatsitiko — atsakė užklaustasis.—Tikt viena auka puolė, tiktai viena! Nėra ko gailėtis, nes tik viena, pirmutinė, tik pirmutinė ant Dievo garbės!

— Ant Dievo garbės?!—atkartojo jo kalbą stovinti rate klausytojai.

Už pusės valandos visoje apielinkėje stojosi grabinė tyla. Varlės, kurios pirmiaus kurkė drąsei iszkiszę virszun savo galvas, dabar nustojo, lyg susigėdino ir pasiskandino — panėrė į gilumą vandens; maži paukszteleі persigando ir pasislėpė susipynusiose medžių szakose, tikt szale liuliuojantis ežeras nenusiminė, rodosi užsirustynęs metė vilnis į savo kietas akmenines sienas.

III.

Ant sienos kabantis laikrodis sukosi skubei skaitydams dienas ir valandas, kurios slinko be sugrįžimo. Bažnyczios varpo balsas apreiszkė kas žin kokią liudną žinią; žmonės pradėjo rinktis isz visų szalių. Viduryje bažnyczios stovėjo ant morų grabas, apdengtas juodu kyru ir apstatytas daugybe žibanczių žvakių, o susirinkusių veidai reiszkė nuliudimą. Neužilgo pasirodė jaunas klebonas apsidaręs bažnytiniuose rubuose ir atkalbėjęs keletą maldų nesuprantamoje kalboje, paszlakstė szventu vandeniu ir pasmalkė grabą su kodyla, ir atsigrežęs į susirinkusius pradėjo graudžiai pasakoti apie velionio gyvenimą, pilną tikėjimo ir paklusnumo bažnyczіai. Pasakojo ilgai apie szventuosius, kurie dėl Dievo garbės padidinimo nesigailėjo nei turtų, nei sveikatos pagaliaus ir gyvastį savo nedrovėjosi paszvęsti.

Susirinkusiejie visi verkė linguodami galvoms. Verkė ir pats klebonas. — Verkė dėl to, kad velionis neturėjo giminių nei prietelių, ir sziandien, kada susirinkę atiduoda jam paskutinį patarnavimą, tai klebonas paskutiniu kartu, paskutinį velionio skatiką paima ant Dievo garbės!

Griežlė.

Ar socialistas gali buti katalikù?

Sodiecziams ir draugams darbininkams parasze Żmogus.

Teip mes žiurime ant paties tikėjimo. Kunigai pradėjo smarkiai užpuldinėti ant musų, kaipo ant katalikystės prieszų, kaipo ant netikėlių ir bedievių. Isz pradžios szaukė tiktai, buk mes bedieviai, o paskui jau iszsiplatinus socializmui tarp darbininkų, pamaczius darbininkams, juog socialistai nori tokių daiktų, kaip sutrumpinimas dienos darbo, visatino balsavimo [1]), užlaikymo ant senatvės, susirgus ar szeip kokių atsitikimų, socialistai reikalauja, kad kiekvienas turėtų duoną, o vienas nesipenėtų isz darbo kitų, žodžiu, persitikrinus darbininkams, kad socializmo reikalavimai yra visai dori ir teisingi, — tuomet kunigai pradėjo kalbėti, kad jie nori to paties, ką ir katalikiszkas tikėjimas nori, tai-gi darbininkui užteksę, jeigu bus tikrais katalikais.

Bet mes matome, kad kas kitas yra Dievo žodis, o kas kitas žmonių rėdas, kas kitas rasztas szventas, o kas kitas bažnyczia, kuri, yra žmonių įtaisa, teip pat permainoma, kaip ir viskas, kas yra žmogaus. Katalikiszkas tikėjimas gyvuoja arti 19 amžių, o per visus amžius buvo engimas ir prispaudimas, per tą visą laiką turtingiejie skriaudė beturczius. Tikėjimas buvo savo keliu, o jo karszti iszpažintojai skriaudė dirbanczius žmones ir gyveno isz kruvino jų prakaito savo keliu.

„Mylėk artymą, kaip patsai savę", prisako katalikiszkas tikėjimas, o neveizint į tą ilgus amžius buvo persekiojimai tikėjimiszki, bažnyczia liepė deginti svetimtikius ant laužų, nors, teisybė, ir stabmeldžiai yra musų artymais, ir katalikų kunigai ne sakė teip, kaip Vieszpats Jėzus: „Atleisk jiems, Vieszpatie, nės nežino, ką daro", bet baudė juos kancziomis ir myriu už jų persitikrinimus. Matyt jau isz to, kad bažnyczia ir tikėjimas tai ne tas pats. Bažnyczia kaipo žmonių įrengimas lavinos vienkart su iszsilavinimu žmonių draugijos ir, norėdama joje gyvuoti, turėjo taikinties prie jos. Ir nors Kristus pasakė: „Mano karalystė ne ant szio svieto", kunigai vienok, kaip žmonės, ant szio svieto gyvenantiejie, turėjo kaip norint įkurti dabartinį gyvenimą ir įgyti szio svieto turtus. O kadą-gi sziuos žemiszkus turtus pristatydavo aniems szio svieto galiunai, didi ponai ir piniguocziai, kunigaikszcziai ir bajorai, o ne beturcziai, dirbantiejie žmonės, nės jie patys daug neturi, tai-gi kunigai turėjo kreipties prie tų, kurie turėjo galybę ir turtus, ir visuomet ėjo ranka į ranką su bajorais, piniguocziais ir vyresnybe. Ir nors kunigai skelbia pamoksluose kad priesz Dievą visi žmonės lygus, bet vienok netik nėkuomet nesiprieszino žemiszkam nelygumui, bet dar užstodavo už jį ir iszteisindavo, ir nors 7-tas prisakymas sako: „nevogk", bet nelaikė to niekad už vagystę, jeigu turtingas gyvena isz svetimo darbo, o kartais ir sziandien girdime isz sakyklų tokias numones, kad jau svietas teip sutvertas, jog turi buti ir turtingi ir beturcziai, jog vieni turės dirbti dėl kitų.

Dabar-gi suprasime, kodėl sziandien darbininkams ir mužikams (valsczionims) pradėjus reikalauti savo tiesų kunigai teip smarkiai užpuolė ant jų. Gal nevienam rodosi įstabu, jog kunigai užpuola ant mus už tą, kad einame priesz dabartinį rėdą, ir teip karsztai ir nuoszirdžiai gina jį. Jug Kristus pasakė: „karalystė mano ne ant szios žemės", kodėl vienok jiems rupi szios pasaulės karalystė, kudėl užstoja už rėdą? Nėra tai siekis tikėjimiszkas, bet politiszkas ir savmeiliszkas reikalas.

Teip pat užstoja privatiszką savastį, tą savastį, kuri yra rankose nedidelės privilėguotos luomos. Ar katalikų tikėjimas prisako kad didelė daugybė žmonių neturėtų jokios savasties ir dirbtų tik užlaikymui ir padidinimui savo skriaudėjų turtų? Szaukiasi prie kriksczcioniszko nusižeminimo kunigai, kad įkalbėti žmonėms darbininkams, kad jiems lemta kentėti be murmėjimo, ir nuolatos raminti rojumi aname gyvenime. Bet niekuomet to nepritaikindavo prie turtingų, neužgindavo jiems didinti savo mantos skriaudimais ir neramino jų laime kitam gyvenime. Darbininkai ir artojai sodiecziai nori pagerinti savo gyvenimą, savo likimą, ir nori czionai ant žemės, iki paklius į dangų, žmoniszkai gyventi. Katalikų tikėjimas negina žmonėms jieszkoti gerovės, apszvietos ir laisvės, iszskirtinai neduoda tiesos naudoties isz tų turtų iszskyrus didelę daugybę žmonių dirbanczių. Jug Kristus iszginė su botagu muitininkus isz bažnyczios. O kada darbininkai stoja priesz savo skriaudikus ir engėjus, puola ant jų net vyskupų iszkeikimai.

Bet nieko neveikia nė keikimai, nė pamokslai, nė prikalbinėjimas per iszpažintį, socializmas skubinai platinasi tarp darbininkų. Tuomet kunigai negalėdami plaukti priesz srovę, neva permainė savo pažiuras ir pradėjo pasakoti, jie esą darbininkų bicziuoliai, tuli jų reikalavimai esą teisingi, darbininkai ir mužikai privalą isztikro rupinties apie pagerinimą savo padėjimo, bet kad tik neeitų isz vieno su socialistais.

Kituose krasztuose, Anglijoi ir Prusuose, daugelis kunigų nuoszirdžiai linki gero darbininkams ir su jais isz vieno kovoja priesz skriaudimą ir vergystę. Tie neiszmislioja ant socializmo ir randa teisingais jo reikalavimus.

Kiteip elgiasi musų kunigai. Kur tik gali ten stengiasi prieszginiauti mums, o ten, kur nieko negali įveikti, vartoja įvairius iszmislus. Kartais užmeta visą priežastį dabartinių vargų ant žydų, tartum nežinodami, jog yra daug dirbanczių žydų, kurie didelius vargus vargsta. Jeigu kartais darbininkai sukyla priesz engėją — kataliką ir jokiu budu sandara negali buti įvykdinta, tuomet rodo esą szirdingais darbininkų bendrais ir sako: „Na teip, darbininkai teip pat žmonės, turi biskį tiesą". Teip jie elgiasi sukilus darbininkams. Visuomet ten, kur sujudo darbininkai, aczių socializmo iszsiplatinimui, iszlenda kunigai kaip su druska po pietų su savo prielankumu darbininkams. Tiek szimtų metų nė biskio nepasirupino apie darbininkų gerovę ir nieko jiems nepadėjo, nors turėjo įtekmę ir pinigus ir szviesą, o dabar, kada mes varguoliai patys pradedam judėti, sako mums, kad be globėjų su ilgais skvernais neprivalome nė žingsnio žengti.

Įvairių, kartais ir bjauriausių įrankių vartoja darbininkų ir laudies judėjimui suturėti ir isznaikinti. Jeigu neįveikia iszkeikimais, pamokslais, arba stacziai sakant, piktžodžiavimais ir melagystėmis, tai jie bando socializmą naikinti skundais vyresnybei, policijai,

(Toliaus bus.)

1) Užrubežyje tas yra reikalaujama, pas mus, Lietuvoje, viens caras viską daro ir žmonės gali balsuoti tiktai rinkdami vaitą — starsziną.

LATVIU TAUTA,

KITĄKART IR ŠIĄDIEN.

PARAŠĖ
JONAS SLIUPAS, M. D.

(Tąsa)

susidurė su Latvių gyvenimu, ir iš to įpatingo susidurimo ištekėjo jo raštininkystos darbai.

1862 m. Latvių draugų beedriba įkėlė Neikeną už direktorių Vidžiamio nuodalos. Pakurstytas per draugystę, jis iš Graikų kalbos išguldė latviškai Povilo gromatą į Romėnus, o taip-gi 1863 m. ir po tam nuo 1865–67 m. jis išleidė „Zeła beedri". Savo apysakose Neikens pasirodo diktu Latvių raštininku, nors remdamas tikybos lietą. Mat 1862 m. ėmė Petropylėje išeidinėti „Peterburgas Awises" ir išjuokti senų laikų užstavinėtojus ir kuningijos pamokymus. Tad reikėjo atsispirti prieš tokį naują dvasės apsireiškimą, ir išėjo „Zeła beedri" dėl pastiprinimo žmonyse krikščioniškos dvasės[1]). Didoką dalį to veikalo įima Liuterio raštai, o kitą — bažnytinė istorija. Sąmazgis su krikščionių dvase regimas yra taipgi kitose apysakose, kaip kartais jau nuo antrašo: „Tu Deewu mihłu?" — „Waj dewitais bauślis wehl śpehka?"

Ypatinga yra, kad Neikeno apysakose Latviai yra nupiešti taip, lyg kad juos ranka apčiupinėtum. Koki gi yra tie Latviai? Buvo juk laikas, kad Latviai nebuvo už žmones laikomi. Rods tokios pažvalgos pamažu persimainė, ir persimainė per darbą tų, kurie Latvius nupiešę yra iš gerosios pusės, beje per Latvių pirmus apšvietėjus, išvaduotojus, gero velytojus. Taip senis Stenderis pakelia Latvius augščiaus baudponių, kada aniems įbruka sakinį: „Jus ponai, klausykitėsi: mes duonos tėvai esame, mes jums tą duoną nešame", o taip gi savo dainose Latviams priskaito žmoniškas įpatybes. Dar labiaus Latvius guodžia Garlibs Merkelis, kurs nupiešia pereitės Latvių didvyrius, kaip ana teikoje „Wanem Imanta" Imanta kariauja tiktai karėse už teisybę, arba Kaupį (Kaupą) jis perstato už jieškinį dėl jaunuomenės. Dabar vėl „Peterburgas Awises" Latvius idėalizavo. Tai-gi ir Neikenas nupiešė Latvius, bet Latvius, kaip jie iš tiesų buvę yra jo laikuose: jo Latviai yra žmonės, kurie jaučia, kaujasi, viliasi, liudi, krinta ir keliasi, ir turi labas ir nelabas širdis, beje geras ir paunksniuotas puses dušios. Rods ir pobudis daktarų, kuningų ar ponų yra užgriebiamas, bet tiejie yra perstatomi nuo gerosios pusės. Žinoma, ne be to, kad ir Latviai kaip kur nebutu vienpusiškai nupieštais išėję, kaip ana mokytojas rašte „Par Oliņem", senutė ir medsargis apysakoje „Bahris"; tie ir kiti nupiešti tapė kaipo idėalai tikėjimiški, krikščioniški. Matomai kuningiškas amatas raštininką patraukęs yra prie to daildariško darbo! Kartais Neikens duoda pamokymus netinkančius prie apysakos, kaip ana rašte „Kam taisniba" jis apgailistauja, kam Latviai neapsibuvę yra kaimuose, kaip Įgauniai, Rusai, Lietuviai ir t.t. Rašte „Us deramu deenu" jis išmėtinėja, kam per daug maino ukininkas savo šeimyną, o šeimyna savo ukininką. Apart minėtų jau apysakų, prie geresniųjų reikia dar priskaityti „Waj pamahtei naw gruhti?" Kalba visuose Neikeno raštuose yra gera, ir regima jos gili pažintis. Apysakos Neikeno yra realistiškos, o aname laike rėalizmas nebuvo priprastas: Leitans išguldinėjo Smidto apisakas apie galinčių kentėjimus ir darbus (Genowewa, Eustakius) ir kiti raštininkai to laiko leido tolygius raštus į svietą. Peterburgo Awises apipasakojo Latvių gyvenimą vienpusiškai ir paviršium. Jau rėališkesni raštai buvo apgarsinti per Pantenių, Berentą, nors tie neįstengė originališkuose raštuose gyvenimą Latvių nupiešti. Tai-gi Neikeno apysakos buvo kas-kitas, čion matosi Latvių gyvenimas ir daila, ir todėl jos pasilieka žiedais Latvių rašliavos. Žinoma rėalizmas Neikeno skiriasi nuo musų dienų rėalizmo; anot Neikeno — krikščionių mokslas ir tikyba išlygina visas paines ir ėsančios formos gyvenimo tinka, kad žmogus laimę atrasti sav galėtu. Todėl jis nėra kelialaužiu žmonijos sunkiuose klausimuose, ir žinoma negali lygintiesi su kitų tautų didžiaisiais raštininkais.

14. Jurgis Allunans (1832–64 m.)

Latvių kalbą kuopti ir tautą į apšvietimą vesti buvo užduotimi A. F. Jurgio Allunano. Tas vyras gimė 1832 m. Vidžiamyje Jaun-Kalsnavos muižėje, kur jo tėvas buvo arendoriumi; potam 1839 m. tėvas išsikraustė į Kuršą ir apsigyveno arti Jelgavos. Jurgis, baigęs žiamesnius mokslus, 1848 m. įstojo į Jelgavos gymnaziją ir ten pasiliko iki 1854 m. Įpatingai jis mylėjo Romėnų ir Graikų kalbas, ir dar gymnazijoje budamas jis mąstė apie Latvių kalbą ir rašinėjo tulas daineles arba vėl guldė iš vokiškų dainių, nors tėvas ir motyna su visu priešingi tam buvo, kad jų sunus latviškai ką rašinėjo..... Jurgis įpatingai rupinosi Latvių kalbą apvalyti nuo svetimžodžių ir todėl atmetęs jau nors įsisenėjusius žodžius įvesdino savus „nukaltus" (kaip va: ažuot diśchleris jis rašo galdneeks, ažuot zimmermans — namdaris ir t.t.) Taip gi nors pats nemuzikališkas budamas, jis įpatingai mėgo dainavimą, labiausiai dainas Joninių vakarais lyguojamas. Kada jis persiliudyjo, kad Vidžiamyje jaukiaus buvo lyguojama, negu Kurše, vasaros mete jis nesykį keliavo pėščias į tolymą Kalsnavos apgabalį Vidžiamyn, idant ten pasidžiaugtu širdkilėmis gaidomis lyguošenos.

Parleidęs ligą namie, 1856 m. Jurgis traukė į universitėtą dėl studijų valstijos ukės mokslų į Tėrbatą. Cion susirado į 20 ar 25 studentai iš visų Latvijos šalių, įpačiai iš Kuršo, ir susirinkdami vakarais į kuopą jie šnekėjosi apie Latvių kalbą. Bet kad vėliaus išdygo studentų draugystė „Akademika", tie vakarai pasiliovė dėl to, kad prisidėję buvo Vokiečiai, Įgauniai ir kiti, kurie Latvių kalbos nei girdėte nebuvo girdėję. Todėl Allunans po valei atsišaldė nuo draugavimosi su studentais. Tėrbatoje jis rado liuoną dirbti dėl Latvių raštų, ir pirmas jo veikalas spausdintas buvo po antrašu: „Dseešmińas latweeschu waloda pahrtulkotas", kur ant galo yra „kahds wahrds par latweeschu walodu". Kaip kalbos žinovas J. Allunans yra skaitomas už pirmtakuną Kronwaldo Atto, nės ką Allunans taip veikliai pradėjo, tą Kronwalds vėliaus toliaus tęsė ir dapildė. Vėliaus, dar studentaudamas, jis išleidė raštelius, po antrašu: „Śehta, daba, pasaule", kurių išėjo trįs 1860 m. Toliaus tapė spausdinta jo ilgoka apysaka: „Konterbandneeka sehns", 3) Allunano troškimu buvo pa-

1) Ištraukos yra išleistos Rygoje, 1878 m., per R. Auningį, Umurgos kleboną, po antrašu: Jura Neikena stahsti, dseešmas un gudribas mahzibas.

kelti Latvius svetimtaučių guodonėje ir Latvius pamokinti, kad savę guodotu, ką galima atsiekti per mokslą, anot jo dainelės —

Ne wis ślinkojot un puhstot
Tautu laba goda zeł,
Ne, pee prahta gaišmas kłuhstot
Tauta seed un tauta śel.
Ja ikweens tik seme śehtu
Weenu graudu weśelu,
Kas tad iśśkaitit gan śpehtu
Selta kweeśchu krahjumu.
Bet kas leelidamees pahrdot
Wed us tirgu pelawas,
Tas ka pelus wehjam ahrdot
Suhd no łauschu peemiņas.

Pabaigęs mokslą, dėl sveikatos atgriebimo jis pabuvo namie, o po tam traukė į Peterburgą, kur įstojo į girinę akadėmiją įpatingai tyrinėdamas botanikos mokslą, ir subuvo iki 1862 m., kada akių skaudėjimo dėlei atsitraukė. Budamas čion tulą laiką, jis pastojo vienu iš įsteigtojų bei sądarbininkų „Pet. Awises". Sveikatai nykstant, jis kako namon į Kuršą pas brolį, kur 1864 m. pasimiręs tapė iškilmingai palaidotas Virzavos kapuose.

Nors trumpai dirbęs, tačiaus Allunans paliko tarpe Latvių brangią atmintį. Tarp kitų dalykų ant jo kapo tapė sudėtas vainikas su tokiu parašu nuo Jelgaviečio:

Tu karoji pret tumsas waru
Ar gaišmas śpehka eerotścheem
Un karodams islaidi garu —
Nu duśeśi pee śentehweem.

15. Karolis Baumans.

Karolis Baumans.

Karolis Baumans, mokytojas ir komponistas, gimė 1835 m. Vidžiamyje, Vilkenės Indrikių pusmuižėje, kur jo tėvai buvo nuomininkais (arendoriais). 1856 m. jis pabaigė kursą Valkų sėminarijoje; pabuvęs dvejatą metų mokytoju, jis 1858 m. traukė į Petrapylę ir veikiai po tam gavosi už mokytoją prie szv. Onos mokslainės. Budamas vėliaus vėl privatišku mokytoju, jis susipažino su reformatų mokslainių direktoriumi, V. Margotu, ir priėmė vietą prie tojo mokslainės kur triusėsi nuo 1860-65 m.; čion jis parašė knygelę „Elemente deutscher Schrift und Sprache" (1865).

Kaip Kronvaldų Atis savo laike buvo Tėrbatoje Latvių jaunuomenės sargas ir augintojas, taip Baumańu Kahrlis buvo Latviams Petrapylėje augštesnėse mokslainėse, kur rods buvo daug sunkiaus surinkti į pulką išsibarsčiusius po visas pakrantes studentus. Jo namas buvo lyg svetainė, kur Baumans stiprino tautišką stingrybę, kur jis pats savo kompozijas mėgė žaisti ant fortepiano, ir kur gelbėjo reikalaujančius medegiškos paglobos. Baumans buvo pirmas išvagotojas latvišku kompozicijų lauke. Muzikos pirmą mokslą jis buvo gavęs nuo Limbašių mokytojo Schmidto ir J. Oheimo, vėliaus Valkų sėminarijoje nuo J. Zimsės. Vėlesni jo mokytojai buvo: C. Claus, E. Meyeris, prof. Cerny; kontrapunktų mokėsi nuo Thomaso ir kompozicijų mokslą įgyjo nuo prof. Glavačo Petrapylėje. Petrapylėje Baumans suėjo į pažintį taip-gi su Kronvaldu, Juru Allunanu, Krogsemių Miku ir k. Baumans sukėlė didelį trukšmą priešininkų abaze išleisdamas „Latwju tautas dseešmas likteni", „Austru" ir t.t., nės tuomi parodė, kad ir Latvių muzika yra bagota jaukiomis tautiškomis ypatybėmis. Jis savo triųsu parodęs yra, kad prieš lietą, kurią pati tauta atžino už deringą ir labą, yra veltui kariauti. Iki šiai dienai jo „Latweeschu tautas himns" — „Deews, šwehti Latwiju" — yra dainuojamas per tautiškas šventes. Rods vėliaus begalinė labširdystė surustino jam amžių ir sutraukė jo kanklių stygas, bet Latvių tauta Baumano vardą nėkados nedrįs pamiršti. Apart paminėtų kompozicijų, randasi dar „Lihgo", „Mortuos plango", „Latwju tautas dseešmu liktens", „Salamano mahz. III nodała", „Seedoņa šapnis", „Mescha tehws", „Leepas aina", „Lihgas šwehtki tagad klaht", „Dseesmu wihtols" ir t.t.

Baumans darbavosi dar kaipo dramaturgas, surašė keletą „lugų", beje: „no tumšas zaur duhmeem pee gaišmas" (2 veikmėse), vokiškai „Wahnwitz" (operettė 3 veikmėsė) ir „Ubi bene, ibi patria" oder Jesuiten in Frack und Talar" (5 veikmėse).

16. Kristijanis Barons.

Kristjanis Barons.

Kristijanis Barons, Latvių dainų rinkėjas, gimė 1835 m. Ihlėje, Kurše, kur jo tėvas buvo vagoriumi; tėvui išėjus į Dundagą, jaunas Barons pergyveno čion jaunystos metus ir nuo Duensbergų tėvo įgyjo pirmapradinį mokslą. Regimai Duensbergo dvasė perėjo ant Barono, kad jis su tokia meile triusėsi apie tautos dainas. Vėliaus jis lankė Ventspylės aprinkės mokslainę ir potam Jelgavos gymnaziją, kurią pabaigęs cum laude, 1856 m. įstojo į Tėrbatos universitėtą, kur iki 1860 m. studiavojo visu pirmu matėmatiką, tad astronomiją. Latvių studentų literariškuose vakaruose Barons pridėrėjo prie darbininkų dėl išlavinimo latviškos kalbos ir paplatinimo nuomonių tarpe Latvių. Vasaros dyklaikyje jis mėgo keliauti po Latviją, įpatingai po Vidžiamį. Vaisiumi tų kelionių buvo „Muhšu tehwsemes aprakstischana", išėjusi iš spaudos Jelgavoje 1859 m. Nukilęs į Peterburgą, jis įstojo į redakciją „Pet. Awises" kaipo sądarbininkas, o vėliaus, kada Jurgis Allunans sunkiai susirgo, pastojo vadovu tojo laikraščio. Kaip karštai Baronui rupėjo Latvių išlavėjimas, duodasi matyti iš jo polėmikos su užsipuolikais ant laikraščio ir jo linkmės. Peterburgo Geografiškai Draugystei velyjant, toliaus jis surašė „Ukazatel sočinenij o korennych žiteliach

(Toliaus bus.)

Isz visur.

Maskoliszkas „szventasis sinodas" iszleido slaptą aplinkrasztį visiems popams, praneszdamas, kad ekskomonikuoja (iszmeta isz pravoslavijos)grovą Leoną Tolstoi, už nepaklusnumą pravoslavijai. Ir jeigu mirtu Tolstojus, tai jokis popas neprivalo suteikti jam pas kutinių sakramentų, nei laidoti ant pravoslaviszkų kapinių.

Paryžiuje apgarsino testamentą mirusio barono Adolfo Rotszildo, kuris paskyrė 25, 000,000 frankų ant labdaringų mierių. Vieną mil. isz tų su szelpimui dvasiszkųjų, katalikiszko, protestoniszko ir žydiszko tikėjimo. Ant pastatymo ligonbuczio dėl serganczių akimis 6,000,000 frankų.

Mieste Sidney, Australijoi, maru apsirgo 142 žmonės, isz kurių 49 numirė. Maru serganczių yra visuose pajuriniuose miestuose, kur tik atplaukia isz kitur laivai. Valdžia suorganizavojo tam tikrą armiją gaudymui žiurkių, kurios tai platiną maro ligą. Toji armija sugaudė jau 12,000 žiurkių ir sudegino. Valdžia ant mėnesio iszduodanti $250, 000 ant visokių sveikatą užlaikanczių įtaisų, kad neduot iszsiplatint marui.

Didele Exkursija!

Brooklyno ir New Yorko lietuviszka parapija dieną 15 Liepos daro pasivažinėjimą (excursion) ant marių. Jau turi nusamdytą puikų laivą, ant kurio gali tilpti 2,500 žmonių. Prie skambėjimo puikios lietuviszkos muzikos galės szokti ant sykio 200 porų. Bus tai neiszpasakytai gražus ir linksmas pasivažinėjimas, todėl visus lietuvius, idant teiktusi kuoskaitlingiausiai susirinkti, nuoszirdžiai užkvieczia *Komitetas.*

Pajieszkojimai.

Asz Juozas Klusaitis pajieszkau savo brolio Vinco Klusaiczio, paeinanczio isz Suvalkų gub., Virbalio valscziaus, 15 metų kaip gyvena Amerikoi. Patsai, arba kas kitas jį žinote, malonėkite suteikti žinę ant szio adreso:

Juozas Klusaitis,
70 Bak Row, Bothwell Park,
Bellshill—Scotland.

Asz Jonas Albaitis pajieszkau savo draugo Antano Sabaliaucko. Turiu prie jo labai svarbų reikalą. Kas apie jį žinotumėte Amerikoi, arba patsai, teiksis suteikti mą žinę ant szito adreso:

Jonas Albaitis,
70 Bak Row Bothwell Park,
Bellshill— Scotland.

Mano brolis Petras Krapaviczius isz Luzerne, Pa. pajieszkojo manęs per „Vienybę" ant ko asz tuojaus atsiliepiau per laiszką, bet negavau jokio atsakymo; matyt laiszkas nepateko į jo rankas. Dėlto meldžiu Luzernės lietuvių praneszt Petrui Krapaviczi ui, kad jis paraszytu pas mane ant szito adreso:

Adomas Krapaviczius
7 Whitney str.
Worcester, Mass.

Valnamaniu Seimas!

Turtingi ar vargszai, bile valnamaniai, teiksis pributi isz New Yorko, Brooklyno, Jersey City, Newarko, Elizabetho ir t.t. o ir isz visos Amerikos už praszom valnamanius delegatus ant Lietuviszko Valnamanių Seimo, kuris bus nedėlioje 3 d. Birželio (June) 1900 m. ir prasidės 1 valandą po pietų, svetainėje po num. 213 Forsyth str. New York.

Dėlto biznieriai ir darbininkai bukite ant Seimo, nes bus labai žingeidus dalykai girdėt.

Susirinkimo Komitetas.

Naujos knygos.

„Vienybės" redakcijoi gaunamos szios naujos knygos:

Idėja ant meszlyno -10
Trumpa Geometrija [su 147 paveikslais] -30
Žaibas ir Griaustinis [su paveikslais] -15
Epiktėto Aforizmai -15
Apie Joną Gutenbergą [su paveikslais] -15
Bulvių vaisinimas -10
Trys pamokslai apie gaspadorystę -10

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS
Kaz. Miliszauskas
236 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda druta ir gerą materiją ir už pigę prekę.
Teiposgi senus ant naujų perdirba.
Visi pas savo Tautietį.

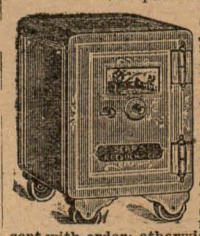

ONLY $5.00
SEND US $5.00 as a guarantee of good faith and we will send you any fire proof safe by freight, C. O. D., subject to examination. You can examine it at your freight depot and if you find it the equal of any fire proof combination lock iron and steel safe made and about one-third the price charged by others for the same size and grade, pay your freight agent our special factory price and freight charges, less the $5.00 sent with order; otherwise return it at our expense and we will return your $5.00. 100-lb. combination lock safes for the home, $6.95; 300-lb. office and store safes, $11.95; 500 lbs., $17.95; 700 lbs., $21.95; 1000 lbs., $28.50; 1250 lbs., $33.50; very large double outside and double inside door safes for large business, factory, jewelry or bank, 50 inches high, 2400 lbs., $63.75; 68 inches high, 3000 lbs., $89.75. Freight averages 25 cents per 100 lbs. for 500 miles; for 1000 miles, 40 cents. WRITE FOR FREE SAFE CATALOGUE and special liberal C. O. D. offer.
SEARS, ROEBUCK & CO. Chicago.

TAMAS PAUKSZTIS
Parduoda Laivakortes
ant visokių kelių (linijų) jurėmis kuomi pigiausiai ir ant drucziausių bei greicziausių laivų. Pinigus persiunczia į visas dalis svieto. Kad pinigai neprapultų ir greitai nueitų į tėvynę, tai siuskite per TAMA PAUKSZTI
123 N. Main str. PITTSTON, PA.
Teipogi T. Pauksztis užlaiko didelį sztorą visokių valgomų daigtų, dideliam pasirinkime czeverykų, marszkinių ir tt.

Vien del vyru.

Dovanai pakeli naujo iszradimo gyduolių prisiusime pacztu tik koris priduos savo adresą.

Kuris sugražins sveikata trumpam laike.

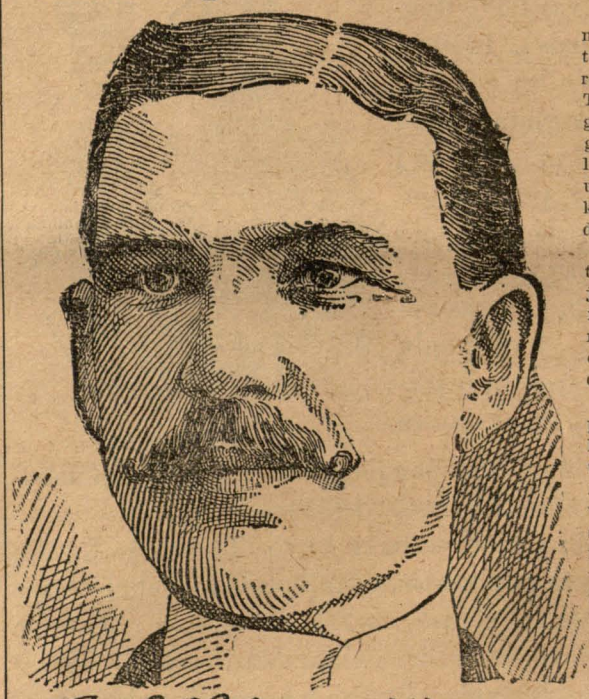

Dovanai prabos pakelis pasekmingiausių gyduolių bus prisiustas kožnam per pacztą, kuris paraszys į State Medical Institute. Tos gyduolės daugybei vyrų sugražino sveikatą, kurie per daugelį metų kentėjo proto ir kuno ligas paeinanczias nuo jaunystės, už tad Institutas prižada kožnam kuris atsiszauks, prisiust pakelį dovanai.

Kožnas kuris jauczia anti lytiszko silpnumo paeinanczio nuo jaunystės, kuris silpnina spėkas ir atmintį, sukelia dieglius strėnose arba nevaldymo lytiszkų dalių gali sugrįžt į sveikatą gydydamasis namie.

Tos gyduoles turi neapsakomą pasekmę nes jos atsiekia suiszkadytas vietas daduodamas drutybę kur labiausia reikalinga. Iszgydo kožną ligą iszvarinėje visokius nesmagumus įsisenėjusius nuo kelių metų per nenaturaliszką pasielgimą iszgydo kiekvienam atsitikime. Daeižinok State Medical Institute, 520 Elektron Building Ft. Waine, Ind., o apturėsi trumpam laike pakelį gyduolių dovanai. Institutas nori pagelbėti daugybei tokių vyrų, kurie negali apleist savo namus ir nusiduot į gydinyczies, tai dovanai prisiųstas pakelis

A. E. Robinson M.D.C.M.

nuojaus pertikrins kaip lengvai gali iszsigydyti savo silpnumus, jeigu vortosi tam tikslui atsakanczes gyduoles. Institutas neaprubežiuoje, bet kuris tik raszys, aplaikys dovanai pakelį užpeczėtytą kad nebutų kokio apsirikimo prieszai apgavystę. Raszyk tuojaus.

M. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardûdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŹKELIU į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiekvienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinįgus greitai ir pigei.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinįgus priimam ban kon ir iszmainom. Visame dûdam prieteliszką rodą.

Musų Offisas **609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.**

OUR $1:50 ANTI FAT BELT

For $1.50 we furnish the celebrated BROWN'S ABDOMINAL BELT for the cure of CORPULENCY.

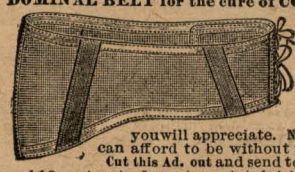

Corpulent people who wear the Brown's Abdominal Belt run no risk of Navel Rupture or Umbelical Hernia; you get a comfort and ease of action youwill appreciate. No corpulent person can afford to be without this belt.

Cut this Ad. out and send to us with **$1.50** and **10 cents** extra for postage, state height, weight, age and number inches around the body, largest part, and we will send the belt to you by mail postpaid, with the understanding that if it is not perfectly satisfactory and equal to belts that retail at $3.00 and upwards you can return it at our expense. Write for free Belt and Truss Catalogue.

SEARS, ROEBUCK & CO., CHICAGO

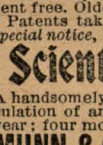

ZINGEIDU IR AKIVA DĖL SVIETO.

Tikrai pirmutinė vienatinė gydykla ant uželdinimo plaukų ant praplikusių galvų, slinkimą plaukų į trumpą laiką sudrutina yra duota užtikrinimas (gvarancije). Kožuas užsiganėdina, kur jau tukstancziam ypatų profesor. Brundza suteikė puikius szvelnius ir tankius plaukus, ką tai laimingi per laikraszczius ir laiszkus iszreiszkė szirdingai padėkavones. Vieta ofisu yra 145 GRAND ST. ir 996 BROADWAY, Brooklyn. Norinti gautie visą rodą su informacije per laiszkus adresavokit sziteip:

J. M. BRUNDZA CO
Box 2361, NEW YORK, N.Y.

VISOKIU
RELIGISZKŲ DAIKTŲ

kaipo tai: Rażanczių, Szkaplierių lietuviszkų, visokių brostvų maldų knygų lietuviszkų ir lenkiszgų, teipgi ir visokių istoriszkų knygų lietuviszkų ir lenkiszkų; abrozų visų szventujų ir tautiszkų ir t. t. Gaunama pas:

J. Burman & Stepanaviczių
231 S. Roebling Str. BROOKLYN. N. Y.
(prie lietuviszkos bažnyczios.)

---

50 YEARS' EXPERIENCE

PATENTS

TRADE MARKS
DESIGNS
COPYRIGHTS &c.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents.

Patents taken through Munn & Co. receive *special notice*, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, $3 a year; four months, $1. Sold by all newsdealers.

MUNN & Co. 361 Broadway, **New York**
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

HOTELIS

arba geriausia užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmonių. Kurie norite szį bei tą dasiżinoti ir szalto aluczio Taurę iszsigerti vyno ir visokių arielkų, ar cigarėlį skanų užirukyti, ateikite pas:

Antaną Kalinaucką
18 N. Hancock st. *WILKES-BARRE*

ELASTIC GOODS AT HALF PRICE.

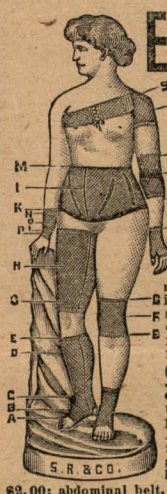

If you want us to make to your MEASURE and ORDER ELASTIC GOODS for the RELIEF AND CURE OF VARICOSE VEINS, WEAK, SWOLLEN OR ULCERATED LIMBS, CORPULENCY, ABDOMINAL WEAKNESS OR TUMOR, state your height, weight and age, state number of inches around body or limb at each letter shown in cut and send to us with our SPECIAL PRICE. We will make the goods to order from the very finest fresh rubber elastic material, guarantee a perfect fit and if you do not find it perfectly satisfactory and equal to goods others get double the price for, return at our expense and we will refund your money.

OUR SPECIAL PRICE for all fine silk elastic thigh stocking, A to I, $7.50; thigh legging, C to I, $6.00; thigh piece, G to I, $2.50; knee stocking, A to G, $5.00; knee legging, C to G, $4.00; knee cap, E to G, $2.00; garter stocking, A to E, $3.00; garter legging, C to E, $2.00; anklet, A to C, $2.00; abdominal belt, K to M, $10.00. COTTON ELASTIC GOODS, ONE-THIRD LESS. Special Covered Elastic Abdominal Supporter, made of soft lisle thread, interwoven with protected rubber thread, 8 inches wide, $2.00; 10 inches, $2.25; 12 inches, $2.50. Write for Surgery Catalogue.

SEARS, ROEBUCK & CO., (Inc.), CHICAGO. ILL

NAUJIENOS,

kurios daugelį pradžiugins ir palinksmins.

Kaip mums gerai žinoma, žmonija — isz psychiszko, intelektualiszko ir net ekonomiszko atżvilgio — dalinasi į 2 kliasas: viena yra sveiką drutą, puiki, visados linksmi, pasidėkavojant tam visur turi geras pase mes ir pasivedimą visokioje vertelgystėje; antroji yra liguista, silpna, nuliudus, sunykus, melancholiszka, nedrasi ir tankiai visiszkai negalbi prie darbo ir netinkanti szeimyniszkame gyvenime.

In szią pastarąją kliasą priguli visi tie, kurie savo jaunystoje, daugumas gal visai isz netyczių, atsidavė naikinancziam žmogaus kuną ir dvasią darbui — onanizmui arba patpoliucijai, ir savo vėlesniuose metuose perdaug davė valę savo lytiszkiems pageidimams; teipogi ir tie, kurie isz priežasties neužtektino ir blogo maisto, persidirbimo, per didį alkoholiszku gėrymų vartojimą, arba kurie per susidėjimą su nesveikoms moterėms prażudė savo linksmybes ir sveikatą.

Szitokie žmonių suklydimai galiaus priverczia juos per visą jų gyvenimą kentėti baisiausias tų ydų pasekmes, kaip ve: szirdies drebėjima, spasmodiszkus galvos skaudėjimus, apet to netekimą, žarnų ir pilvo katarą, nugaros ir kryžiaus skaudėjimą, nerviszkumą, dispepsiją, vidurių užkietėjimą, sėklos bėgimą, sujungmėj su nemoraliszkais sapnais, inkstų ligas, reumatizmą, dusinimą negalę, szkorbutą, skaudanczius ant kuno ir lytiszkų dalių spuogus, gonoreją, szankerį sifilį etc.

Bet dabar tegul niekas nenusimina: szio miesto daktarai iszrado naujus vaistus, su kurių pagelba gali greitai, radikaliszkai ir visiszkai isz tų ligų iszsigydyti; kankinamiejie atgaus savo sveikatą, stiprumą, drurybę ir dailią iszveizdą, gabumą visokiame darbe ir užsiėmime.

Prisiusk 25 ct. markėmis ir mes pasiusime tamstai pamėginti musų gyduoles per vieną isztisą sanvaitę. Visi, kurie jieszkote pagelbos, kreipkitės ar per laiszkus ar ypatiszkai pas daktarus

in The State Medical Dispensary
76 E. Madison st. CHICAGO, ILL.
Offisas atidarytas nuo 8 A.M. iki 8 P.M.
Nedėliomis nuo 10 A.M. iki 12 A.M.

SEND 50 CENTS

TO US WITH THIS AD. and we will send you this Violin Outfit by express C. O. D. subject to examination. This violin is a Genuine Stradivarius Model, made of old wood, curly maple back and sides, top of seasoned pine, specially selected for violins, edges inlaid with purfling, best quality ebony finished trimmings. **THIS IS A REGULAR $8.00 VIOLIN**, beautifully finished, highly polished, with splendid tone quality. Complete with a genuine Brazil wood Tourte model bow, 1 extra set of strings, a neat, well made violin case, large piece of rosin, and one of the best common sense instruction books published. YOU CAN EXAMINE IT at your express office, and if found exactly as represented and the greatest bargain you ever saw or heard of, pay the express agent **$3.75** less the 50 cent deposit, or $3.25 and express charges, and the outfit is yours.

SPECIAL PREMIUM OFFER. With every order accompanied by cash in full we will give one lettered fingerboard chart, which can be adjusted to any violin without changing the instrument and will prove a valuable guide to beginners, and we will also allow the instrument to be returned after 5 days' trial if not found entirely satisfactory in every respect. Satisfaction guaranteed or money refunded in full.

Address, SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.) Chicago.
(SEARS, ROEBUCK & CO. are thoroughly reliable.—Editor.)

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINĮKŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ" DRAUGYSTĖS.

Prezidentas — M. Bridickas
Bx 17 Lost Creek, Pa.

Sekretorius—M. J. Damijonaitis,
65 N. Leonard str. Waterbury, Conn

Kasierius — A. Olszevskis
60 Sub-Sta. Chicago, Ill

Knygius — N. Olszinskas
825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

DR. F. J. KALLMERTEN.

Specijalistas chroniszkų ir nerviszkų ligų.

Gydo visokias užsisenėjusias ligas kaipo tai: Troszkulį, spazmą, paralyžių, dusulį, pavandeniavimą, reumatizmą, skaudėjimą galvos, ausų. akių, ir nosies, ligas skilvio, gerklės, krutinės, iszėjimą žarnų, drugį, iszmėtymus ant galvos ir skurosgumbą, sustojimą te, kėjimų, kraujo tekėjimą, mėnesinės tekėjimą, nevaisingumą, skausmus po gimdymui, puliavimus, ronas, atsivėrimus, ant kuno, rožę, žarnų ligas, skaudėjimą strėnų ir krutinės, plaukį, nervų skaudėjimą, uždegimą žarnų iszputimus, niežėjimą, uždegimą smegenų, iszburkimą puslės ligas, vėžį, diegį, akmens ligą, uždžiuvimą, nusilpnėjimą kojų, džiovą, žarnų ir inkstų ligas, kareztligę, niežus, iszbėrimus, kirmėles, dedervines ir t. t.

GYDO MOTERIS, VAIKUS ir VYRUS

Jeigu sergi ir nustojęs esi vilties iszgyti, kreipkis tujaus pas daktarą Kallmerten'ą ant rodos, Dr Kallmerten'as iszgydė tukstancziusžmonių, kurie ilgai sirgo ir nu kitų daktarų negalėjo pasigelbėti ir iszsigydyti. Tie žmonės visur garsina vardą D-ro Kallmerten'o, ir pažįstamiems jį rodyja. Kreipkitės pas D-rą Kallmerten'ą tai jus iszgydys.

LIGAS UZSIKRECZIAMAS abejos lyties (ar tai nu kitų gautas arba nu gimdytojų paeinanczias) gydo pasekmingai ir greitai. Nereikia gėdytis, tiktai gydytis, nes neatbojimas atveda piktas pasekmes ant ateitės.

NORS LIGA BUTŲ NEISZGYDOMA, RASZYK pas Dr. KALLMERTEN, APRASZYK GERAI SILPNUMĄ, PADUK LYTĮ (ar vyras ar moterisztė), amžį, szvarumą ir temperamentą ligonio, įdėk į gromatą 2 centinę markę, paraszyk savo pavardę ir adresą aiszkiai, o gausi per laiszką RODĄ DOVANAI ir tikrą nuomonę Daktaro liga yra iszgydoma ar ne.

Nevylkyk, bet raszyk tujaus. Adresas:

DR F. J. KALLMERTEN.
TOLEDO, OHIO.

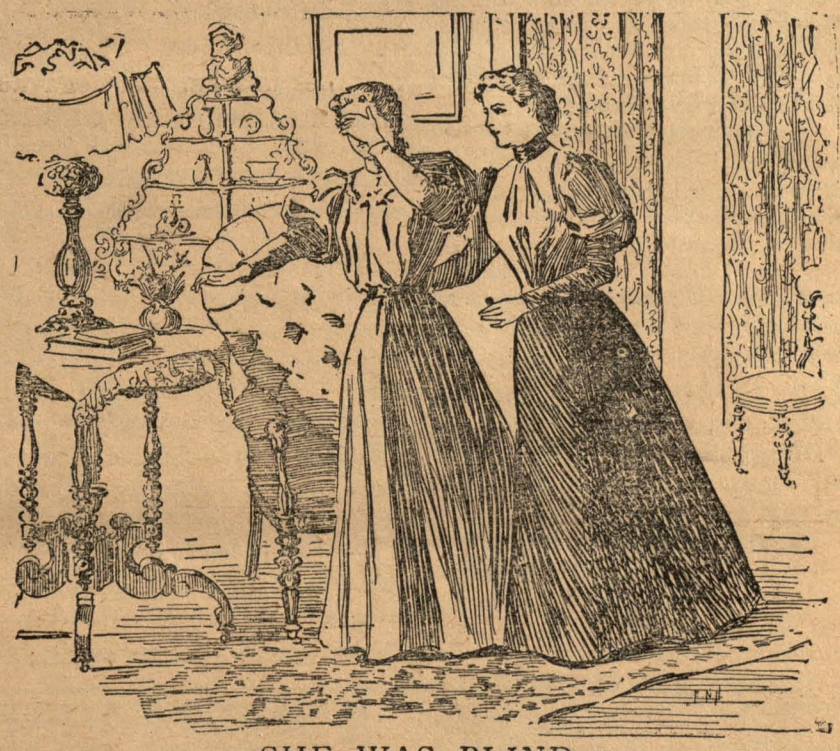

SHE WAS BLIND.

A blindness comes to me now and then. I have it now. It is queer—I can see your eyes but not your nose. I can't read because some of the letters are blurred; dark spots cover them; it is very uncomfortable.

I know all about it; it's DYSPEPSIA. Take one of these; it will cure you in ten minutes.

What is it?

A Ripans Tabule.

WANTED.—A case of bad health that R·I·P·A·N·S will not benefit. They banish pain and prolong life. One gives relief. Note the word R·I·P·A·N·S on the package and accept no substitute. R·I·P·A·N·S, 10 for 5 cents or twelve packets for 48 cents, may be had at any drug store. Ten samples and one thousand testimonials will be mailed to any address for 5 cents, forwarded to the Ripans Chemical Co., No. 10 Spruce St., New York.

Broliai Varnagiriai

Liudvikas ir Adomas

Laiko didelia krautuvia

visokių valgomų daigtų, kumpių, miltų, cukriaus, arbatos, kavos ir visko kas tik uźlaikyme gyvasties yra reikalinga. Taipogi parsidůda czebatai, czeverykai, marszkiniai ir visoki kiti daiktai. Viskas pigiausia ir dideliam pasirinkime.

Laiko arklius dėl parsamdymo pasivažinėti, veža anglis į stubas, perkrausto naminius daiktos, laiko visokių paveikslų (abrozų), ražanczių, szkaplierių, kryželių, maszinukių gromatoms drukavoti, abrozus įdeda į puikius rėmus, deda langams stiklus ir t. t. Viską atlieka labai pigiai

(P. O. Box 213) *212 East Main Street,*

PLYMOUTH, PA.

Dr. Leonard Landes,

Lietuviszkas Daktaras.

134 E. 24 Ul. **New York.**

Garsingas gydytojas vyriszkų ir moteriszkų ligų. Mokinosi universitete New Yorke, praktikavo ligonbucziuose; Viedniuje, Berlyne, karaliszkoje mokykloje Londone, buvo perdėtiniu mokslo Labanon, Ballevue, Port Graduale Hospital College ir t. t.

Už tikrina iszgydyma

visų slaptų ir paprastų ligų, kaipo tai: plauczių, kepenų, skaudėjimą vidurių galvos, nepomietį, apalpimą, skaudulius, žaizdas, tyniną, moteriszkas ligas ir nevaisingumą. Gydymui nerviszkų ligų reikia naudot elektrikinias prietaisas.

Ligas lytiszku daliu

iszgydysiu į keles dienas, taipogi ligas pilvo, uždegimą žarnų, iszdžiuvimą pieno, skaudėjimą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegų ir t. t. Iszgydymą užtikrinu kiekviename atsitikime. Chroniszkas ligas gydau pasekmingai, ir slepemas ligas užlaikau slaptybėje.

Dr. Leonard Landes.

134 E 24th st., Cor. Lexington Ave.

Offiso valandos: { nů 9 ryto, iki 1 po piet. / nů 5 po piet iki 8 vakaro

Nedėliomis: nů 8 iki 10½ val. ryto; nů 2 iki 4 val. po piet.

Rodos per gromatas dykai.

Užpraszydami gydyklas prisiuskite $1.00.

☞ Jeigu sergi, tai paraszyk kiek turi metų, kiek sveri ir apraszyk savo ligą, o asz prisiųsiu gydyklas kuriomis iszsigydysi.

D. L. & W. R. R.

Trukiai iszeina isz Plymouth'o:

Ant 7:10; 8:45; 10:16; 11:51 isz ryto į Scranton New York, Philadelphia, Binghampton, Elmira Buffalo, ir visų tarpinių stacijų bei į Vakarus.

Ant 7:24; 9:10; ir 11:5 isz ryto į Nanticoke Bloomsburg, Northumberland bei visų tarpinų stacijų ir susivienyjant dėl Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore, ir t. t.

Ant 2:25; 3:51; 5:00 ir 7:45 po pietų į Scranton New York, Buffalo, ir visų tarpinių stacijų.

Ant 2:52; ir 7:13 po pietų į Northumberland ir visų tarpinių stacijų susivienyjant del Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore ir t. t.

Tikietai už pigiausę prekę į visas szalis, Sziaurę—Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztųjų anglių apielinkes. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa

NAUDOKITES.

ISZ PUIKIAUSIOS ant svieto popieros dėl gromatu ratzymo su puikiausioms kvietkoms, apskaitymais ir pavinczia venėms parsidůda po neiszpasakytai nużemintą prekę. Kas prisiųs 33c pacztinėms markėms gaus tuziną tų puikiausių ant visos pasaulės popierų su konvertais; kas prisiųs $1oo gaus 5 tuzinus. Kasztus prisiuntimo mes apmokame

Perkupcziams, agentams ir pedlioriams důdame didelį pelną. Ant pareikalavimo iszsiuncziame į visas dalis Amerikos

Užsisteliůdami į ofieras ir prisiųsdami ant jų pinngus visada uždėkite szitoki adresą.

W. KUDARAUCKAS, & CO.,
Box 234 LAWRENCE, MASS.

Lietuviu užeiga.

Geriause užeiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaipo tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Pardůdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to důdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Todėl nepamirszkit jog mano HOTELIS po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.

Petras Lipavyczia.

SEND 50 CENTS to us with this ad. and we will send you our celebrated La BERTA GUITAR by express, C. O. D., subject to examination. It is a Genuine La Berta American made instrument of great beauty, perfect rosewood finish, very highly polished. Handsomely inlaid around sound hole and inlaid stripe in back, celluloid bound top edge. Fingerboard accurately fretted with raised frets, inlaid pearl position dots, American made patent head, and finest nickel plated tailpiece. A REGULAR $8.00 GUITAR, powerful and sweet toned, furnished complete with an extra set of best quality steel strings and a valuable instruction book which teaches anyone how to play.

EXAMINE THE GUITAR at your express office and if found exactly as represented and the greatest bargain you ever saw or heard of pay the express agent $3.65 less 50c, or $3.15 and express charges and the complete outfit is yours. Satisfaction guaranteed or money refunded in full.

SPECIAL PREMIUM OFFER. With every order accompanied by $3.65 cash in full we will give a Lettered Fingerboard Chart. It is an accurate guide, having all notes, with sharps and flats in full view, and can be easily adjusted to any guitar without changing the instrument. With the use of the lettered fingerboard anyone can learn to play without the aid of a teacher. Write for free musical instrument and piano and organ catalogue. Everything at lowest wholesale prices. Address,

SEARS, ROEBUCK & CO., CHICAGO

(SEARS, ROEBUCK & CO. are thoroughly reliable.—Editor.)

STEBUKLAS!

Mr. A. Wilke, 93 Trumbull St. Cleveland, Ohio.

rasze: „Severos Balsamas dėl Plauczių padarė stebuklų mano szeimynoje. Mano augintinis sunus turėjo baisų kosulį ir po suvartojimo vienos pėczkės Severos Balsamo nuo Plauczių visiszkai pasveiko."

Geresnės gyduolės nuo kosulio, perszalimo ir plauczių ligų geriause.

SEVEROS
Balsamas del Plauczių.

25 ir 50 Centu.

Greicziause pagelba ir tikriausis iszgydymas nuo kaulų gelimo, Neuralgijos, Mugaros skaudėjimo ir suputimo, užtikrinanczia iszgydo vartojant geriausią szeimyniszką gyduolę.

Severo's St. Gothard'o Aliejus

PREKĖ 50 CENTŲ

W. F. SEVERA.

MANUFACTURING PHARMACIST.

CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gydůlės yra gaunamos pas A. Groblevskį, *111* Main str. Plymouth, Pa.

Griaicziausiai iszgydo visokias ligas

Dr. J. Szlupas

421 Penn. Ave.

Scranton, Pa.

An $8.00 DICTIONARY for $1.00

The New Werner Edition of Webster's Dictionary.....

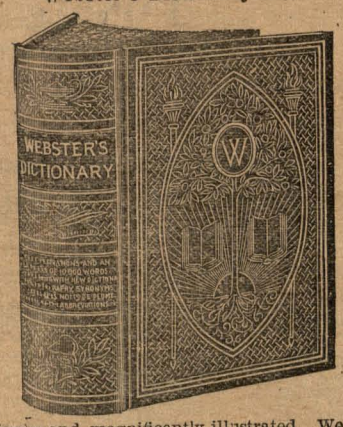

Newly and magnificently illustrated. We offer you the best Dictionary ever put on the market at a low price. This new edition contains many special features such as dictionary of **Synonyms and Antonyms, lexicon of foreign phrases, dictionary of abbreviations, colored plates, etc., etc.** Remember this is not the cheap book but a beautifully printed edition on fine paper with thousands of valuable additions of aid to students and business men. If you desire this book, **send us our special offer price, $1.00,** and we will send you this great dictionary, bound in cloth or send us $2.00 and we will send the same book **bound in full tan sheep, with a beautiful cover design.** The handsomest low-priced Dictionary ever published. For every day use in the office, home, school and library this dictionary is absolutely unequaled. **Forwarded on receipt of our special offer price, $1.00 for cloth binding or $2.00 for the full tan sheep.** If it is not satisfactory, return it and we will refund your money. Write for our special illustrated catalogue, quoting the lowest prices on books, **FREE.** We can save you money.

Address all orders to

THE WERNER COMPANY,

Publishers and Manufacturers. **Akron. Ohio.**

[The Werner Company is thoroughly reliable.—Editor.

WM. N. REINOLDS, Jr.,

ADVOKATAS.

42 Welles Building,

Wilkes-Barre, Pa. Telephone 306

Skolina piningus.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuwe tapo Apdowanota

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA 1894

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

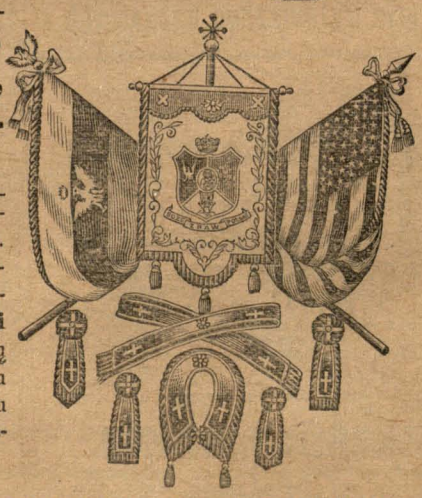

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziaus paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.